

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrlometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské sociální práce
Charitativní a sociální práce

Bc. Vojtěch Petroš

Zkušenosti s vybranými podnikatelskými aktivitami
Charity Česká republika

Diplomová práce

Vedoucí práce: Ing. Ester Danihelková

2013

Prohlašuji, že jsem práci napsal samostatně a že jsem všechny použité informační zdroje uvedl v seznamu literatury.

Děkuji Ing. Ester Danihelkové za vedení mé diplomové práce, za poskytnutí cenných připomínek a také za to, že jsem se právě díky jejím přednáškám začal více zajímat o spojnice mezi ekonomikou a občanským sektorem.

Děkuji také Bc. Jiřímu Kargerovi, Ing. Mgr. Petrovi Kolaříkovi, PhD., Ing. Marii Malé a Ing. Danuši Martinkové za jejich ochotu mě seznámit s podnikatelskými aktivitami charit, v níž jsou ředitelé.

Obsah

Úvod.....	6
1 Teoretická východiska	7
1.1 <i>Občanská společnost a občanský sektor</i>	7
1.2 <i>Teoretické zdůvodnění existence občanského sektoru</i>	8
1.3 <i>Vymezení občanského sektoru: jeho organizace a velikost</i>	10
1.4 <i>Vztah organizací občanského sektoru k neziskovosti</i>	11
1.5 <i>Církev jako aktér občanského sektoru a sociální práce</i>	12
2 Podnikatelské aktivity	14
2.1 <i>Prameny podnikatelských aktivit</i>	14
2.2 <i>Vymezení podnikatelských aktivit</i>	16
2.3 <i>Podnikání organizací občanského sektoru</i>	19
3 Charitní podnikatelské aktivity	22
3.1 <i>Charita ČR</i>	22
3.2 <i>Přehled podnikatelských aktivit Charity ČR</i>	24
4 Obsah výzkumu	26
4.1 <i>Výzkumné nástroje</i>	26
4.2 <i>Princip fungování podnikatelských aktivit</i>	26
4.3 <i>Přínosy podnikatelských aktivit</i>	28
5 Forma výzkumu	30
5.1 <i>Formulace výzkumných otázek</i>	30
5.2 <i>Výběr metody</i>	30
5.3 <i>Výzkumný soubor</i>	31
5.4 <i>Způsob zpracování dat</i>	32
6 Lékárna svatého Lukáše.....	33
6.1 <i>Charakteristika Lékárny svatého Lukáše</i>	33

6.2	<i>Přínosy Lékárny svatého Lukáše</i>	34
7	Ubytovací služby v Novém Hrozenkově	36
7.1	<i>Charakteristika ubytovacích služeb</i>	36
7.2	<i>Přínosy ubytovacích služeb</i>	38
8	Papírnictví v Letohradě	39
8.1	<i>Charakteristika papírnictví v Letohradě</i>	39
8.2	<i>Přínosy papírnictví v Letohradě</i>	40
9	Podnikání Charity Zábřeh	42
9.1	<i>Přímé podnikání Charity Zábřeh</i>	42
9.2	<i>Charakteristika Reparta Zábřeh</i>	43
9.3	<i>Přínosy Reparta Zábřeh</i>	46
10	Diskuze	47
	Závěr	51
	Použitá literatura	53
	Seznam zkratk	59
	Příloha – Přehled záznamů o podnikatelské činnosti členů Charity ČR	

Úvod

Sociální práci je možno ve společnosti rozvíjet mnoha způsoby. Jedním z nejčastějších způsobů provozování sociálních služeb je jejich poskytování organizacemi občanského sektoru. Charita Česká republika mezi těmito organizacemi zaujímá významnou pozici.

Ekonomická udržitelnost patří mezi nejdiskutovanější otázky organizací občanského sektoru. Jednou z možností samofinancování je jejich vlastní podnikatelská činnost.

V této práci se budu zabývat problematikou podnikání v Charitě Česká republika. Položil jsem si otázku, čím se podnikání charit vyznačuje a jaký má přínos pro charitu. Bude-li podnikání a jeho přínosům porozuměno, bude možné je zdokonalovat a rozšiřovat. Domnívám se, že téma samofinancování bude dlouho v občanském sektoru aktuální a také v církvi se bude stále častěji otevírat otázka jejího podnikání.

Než přistoupím k prezentování výsledků výzkumu, chci toto téma zasadit do širších souvislostí. Struktura mé teoretické části připomíná pyramidu. Nejprve čtenáře seznámím se širšími souvislostmi občanského sektoru. Jeho organizacím je za splnění zákonných povinností umožněno podnikat, a tak se v další kapitole věnuji problematice podnikatelských aktivit. Třetí kapitola bude již zaměřena pouze na Charitu ČR a její podnikání. V následující kapitole dojde k poslednímu zúžení, a budou představeny konkrétní oblasti mého výzkumu.

Pro výzkum jsem použil kvalitativní metodologii. Výsledky, které jsem získal ze čtyř navštívených podnikajících charit, budou prezentovány v samostatných kapitolách obsahujících případové studie. Následuje diskuze, v níž jsem si dovolil reagovat na výsledky výzkumu.

1 Teoretická východiska

Dříve, než se v této práci zaměřím na konkrétní organizaci a její podnikatelskou činnost, je důležité zmínit, v jakém prostoru společnosti je ukotvena její existence. Proto bude v následující podkapitole stručně popsán fenomén občanské společnosti a občanského sektoru, jehož je Charita Česká republika (dále jen Charita ČR) významným subjektem, a vzápětí bude nastíněno, proč tento fenomén zasluhuje vlastní sektor. Dále si všimneme složení a velikosti českého občanského sektoru a vztahu jeho organizací k vytváření zisku, a to se zvláštním důrazem na samofinancování. Poslední podkapitola bude věnována předpokladům pro charitativní činnost římskokatolické církve, která je zakladatelkou Charity ČR.

1.1 Občanská společnost a občanský sektor

Pojem občanský sektor vychází z pojmu obsahově širšího, z pojmu občanská společnost. Občanská společnost nemá jednotnou definici. Je to dáno především různými možnostmi vnímání rozsahu tohoto pojmu. Obecně lze říct, že se jedná o „společnost svobodných, plnoprávných a také plně odpovědných a aktivních občanů, respektovaných svým státem“ (Hunčová, 2010, s. 224). Zatímco v totalitních a autoritářských státech podléhá mnoho oblastí lidského života kontrole veřejnou mocí, tak existence občanské společnosti je jedním z hlavních znaků demokratické společnosti. Občanská společnost vychází z předpokladu formulování, garantování a v maximální možné míře dodržování práv a svobod jednotlivce. Občanská společnost je tedy v tomto pojetí prostorem mezi veřejnou mocí a jednotlivcem (Skovajsa a kol., 2010, s. 62-63). Základními složkami občanské společnosti jsou jednak sociální aktéři, tedy nositelé občanství, a jednak právní rámec, který vymezuje podmínky vztahu mezi státem a společností (Potůček, 1997, s. 51).

Některé principy občanské společnosti vyplývají z hlavních dokumentů o lidských právech (např. Všeobecná deklarace lidských práv; Flegl, 1990, s. 19-24) a jsou zakotveny v ústavním pořádku České republiky (Listina základních práv a svobod; ústavní zákon č. 2/1993 Sb.). Význam občanské společnosti zahrnuje více oblastí. Již bylo naznačeno, že je občanská společnost základem, a de facto i indikátorem a pojistkou demokratické společnosti. Spolu s veřejnou mocí se podílí na uskutečňování obecného a veřejného zájmu, čili disponuje parapolitickou silou. Občanská společnost vytváří prostor, v němž mohou občané realizovat svůj potenciál, účastnit se veřejného dění a v omezeném smyslu

také hospodářsky prosperovat. V neposlední řadě také občanská společnost umožňuje svým aktérům integraci se společností, prosazování svých zájmů a učí je občanským ctnostem, jako je solidarita, samosprávnost, tolerance, odpovědnost a podobně (Hunčová, 2010, s. 21).

Občanská společnost může mít dvojí podobu, a to organizovanou a neorganizovanou. Neorganizovaná občanská společnost může mít formu iniciativ, sociálních hnutí, protestních akcí či neformálních společenství. Neorganizovanou občanskou společností se v této práci dále nebudu zabývat. Z pohledu tématu této práce je důležitější organizovaná občanská společnost, kterou budu dále označovat souslovím občanský sektor.¹ „Jedná se o institucionalizované vyjádření života občanské společnosti“ (Potůček, 1997, s. 51).

Označení občanský sektor nám umožňuje tento fenomén jednoduše negativně vymezit na poli národního hospodářství, kde spolu se sektorem domácností a s veřejným sektorem zaujímá opačnou pozici k ziskovému sektoru. Občanský sektor lze také, jak si to blíže ukážeme v další podkapitole, vymezit jako prostor mezi sektorem státu, sektorem komunity a sektorem trhu.

1.2 Teoretické zdůvodnění existence občanského sektoru

Existenci občanského sektoru je možné obhájit omezenými možnostmi sektorů jiných. Tímto postupem dojdeme ke třem hlavním teoretickým opodstatněním občanského sektoru.

Stát a veřejná moc garantuje poskytování určitých veřejných statků, a to v závislosti na představě o jejich potřebnosti, kterou určuje většina společnosti. Vznikne-li alternativní potřeba (např. založená na představě o vyšší kvalitě), je nutné umožnit občanům tento nedostatek nabídky oproti poptávce řešit. Orgány veřejné moci mají silnou tendenci k byrokratizaci, a proto nejsou příliš efektivní v pružném reagování na poptávku, v efektivním vytváření a rozdělování zdrojů ani v inovování vlastní činnosti (Duben, 1996, s. 75-78). Stát bez občanského sektoru také nemůže garantovat demokratický způsob vlády.

Trh může být v některých ohledech konkurentem občanského sektoru, zvláště v oblasti poskytování služeb. Cílem subjektů komerčního sektoru je v první řadě ekonomický prospěch, a proto se domnívám, že jen ziskový sektor není schopen garantovat

¹ Skovajsa (2010, s. 32-33) zmiňuje další označení, která jsou a názvem občanský sektor synonymní: třetí sektor, neziskový sektor, nestátní neziskový sektor, nevládní sektor, nezávislý sektor, dobrovolnický sektor.

poskytování služeb v odpovídajícím rozsahu, dostupnosti a kvalitě. Nejen sociální služby, ale i celý občanský sektor je na rozdíl od ziskového sektoru více vázán na komunitu, rodinu a místní společenství, je dílem financován z veřejných zdrojů a především se vyznačuje vysokou hodnotovou a etickou dimenzí (Bednář, 2006, s. 9). Vytváření kolektivních statků zpravidla přináší zisk širší společnosti (Dizdarevič in Skovajsa, 2010, s. 94-95), ale subjekty stavějící svoji filozofii na tržních principech nejsou schopny tyto pozitivní externality kvantifikovat a získat pro vlastní užitek. Proto ziskový sektor produkuje zboží a služby spotřebního charakteru, ale ve vytváření kolektivních statků „mechanismus tržních sil a vztahů selhává“ (Duben, 1996, s. 74).

Komunita je složená z občanů, kteří jsou nositelé občanských, politických, sociálních a hospodářských práv (Hunčová, 2010, s. 25-26). Tato práva mohou být garantovaná veřejnou mocí, ale nebyla by lehce vymahatelná bez svobody sdružování občanů. Svoboda sdružování slouží jako prostředek podpory občanů a je předpokladem většiny ostatních svobod. Díky svobodě sdružování a existenci občanského sektoru je možno artikulovat své požadavky a získat kompetence, které jsou nutné k profesionálnímu dialogu s veřejným sektorem. Občané se mohou skrze občanský sektor podílet na moci a uvádět demokracii do rovnováhy účinnějším způsobem, než jako jednotliví občané (Rektořík, 2010, s. 24), dále se v občanském sektoru „vychovávají a motivují pro společné, veřejně prospěšné potřeby a cíle, učí se občanské uvědomělosti a sounáležitosti“ (Stejskal, 2010, s. 8).

Z výše uvedeného vyplývá, že trh i stát v některých oblastech své působnosti selhávají a neorganizovaná komunita není pro podporu práv občanů dostatečná. Proto má občanský sektor v každé demokracii své nezastupitelné místo. Postavení občanského sektoru není možné vyvyšovat nad ostatní sektory, neboť i u něj může docházet k selhávání. Prvním důvodem může být nedostatečné personální zajištění vlastní činnosti, a to v rovině počtu a vzdělání vlastních pracovníků i v rovině zvýšené pozornosti na vůdčí pracovníky. Protože je důvěra jedním ze základních principů občanské společnosti, může vzájemný konflikt nebo zneužití pravomoci subjekt občanského sektoru existenčně ovlivnit. Občanský sektor se skrze své na sobě navzájem nezávislé subjekty zaměřuje na dílčí problémy společnosti, a tak mohou některé oblasti zůstat nepokryty a uskutečňovaný obecný zájem se může míjet s veřejným zájmem. V neposlední řadě může docházet k přílišné byrokratizaci subjektů občanského sektoru a případně ke zneužití vlastní právní formy k ziskovým účelům (Dizdarevič in Skovajsa, 2010, s. 102, Potůček, 1997, s. 59-60).

1.3 Vymezení občanského sektoru: jeho organizace a velikost

Občanský sektor je tvořen různými typy organizací. Jejich vymezení není úplně jednotné a vychází z různých definic a z různého pojetí představy o občanském sektoru v jednotlivých státech. V této práci využiji strukturálně operacionální definici od L. M. Salamona a H. K. Anheiera, o níž se domnívám, že je nejuznávanější. Podle ní je občanský sektor souborem subjektů, které jsou organizované, soukromé, nerozdělující zisk, samosprávné a do významné míry dobrovolné (Salamon, Anheier, 1997, s. 61; Skovajsa, 2010, s. 38-39).

Za organizace občanského sektoru² budu tedy považovat občanská sdružení, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti a evidované právnické osoby církve. Toto vymezení koresponduje s pojetím občanského sektoru Radou vlády České republiky (Vajdová, 2004, s. 1). Někteří autoři (Frič, Goulli, 2001, s. 21) mezi tyto organizace zařazují také odbory a politické strany. Domnívám se, že toto vymezení není nejvhodnější, protože odbory jsou podmnožinou občanských sdružení a politické strany mají silnou vazbu na veřejnou a moc a proto se vymykají pozici v občanském sektoru.

Velikost občanského sektoru lze měřit více způsoby. Jedním z nich může být počet jeho organizací. V roce 2010 bylo na našem území celkem 96 136 zaregistrovaných občanských sdružení a jeho organizačních složek, 1 785 obecně prospěšných společností, 434 nadací, 1 129 nadačních fondů a 4 251 církevních organizací³ (<http://www.czso.cz>). Nejvíce organizací občanského sektoru na počet obyvatel se nachází v Praze, naopak nejméně jich je v kraji Moravskoslezském a Zlínském (Vajdová, 2004, s. 12).

Počet členů organizací občanského sektoru není snadné měřit. V roce 2004 se přihlásilo ke členství v některé z těchto organizací 47 % občanů ČR (Pospíšilová in Skovajsa, 2010, s. 121). Je však nutné poznamenat, že za organizace občanského sektoru bylo považováno více subjektů, než jak je tomu v této práci.

Organizace občanského sektoru jsou také významnými zaměstnavateli. Český statistický úřad nemá zveřejněné informace o zaměstnancích jen těchto organizací, ale poskytuje data o zaměstnávání občanů v neziskových institucích sloužících domácnostem. Ty zahrnují navíc 5 110 subjektů. Domnívám se, že i tak můžeme získat přibližná data,

² Označení organizace občanského sektoru budu využívat v celé práci. Skovajsa (2010, s. 36-37) vyjmenovává další používaná synonymní označení těchto subjektů: občanské organizace, neziskové organizace, nevládní organizace, nestátní organizace, nestátní neziskové organizace, případně charitativní organizace.

³ Do součtu církevních organizací jsou zahrnuty také církve a náboženské společnosti, předškolní a školská zařízení, základní školy, střední školy, zdravotnická zařízení zřízená církví nebo náboženskou společností.

protože organizace občanského sektoru tvoří více než 95 % subjektů neziskových institucí sloužících domácnostem. Ty v roce 2010 vytvářely 47 883 přepočtených plných pracovních úvazků, celkem zaměstnaly 49 645 osob. V neziskových institucích navíc pracuje značné množství dobrovolníků. Těch bylo ve zmíněném roce téměř 25 000 (opět se jedná o přepočtené plné pracovní úvazky) a celkem odpracovali 44 021 402 hodin. Součet zaměstnanců a dobrovolníků přepočtených na plné pracovní úvazky je v neziskových institucích sloužících domácnostem srovnatelný s počtem všech osob pracujících v oborech energetika a těžba (<http://www.czso.cz/>).

Podíl neziskových institucí sloužících domácnostem na celkovém HDP ČR byl v roce 2001 asi 0,36 % (Vajdová, 2004, s. 34). V roce 1995 se jednalo o 1,6 %, ale údaj vychází ze širšího pojetí občanského sektoru. To nám může posloužit alespoň ke srovnání: takto široce pojatý občanský sektor se ve stejném roce podílel na HDP např. na Slovensku 1,3 %, v Německu 3,9 %, v USA 6,9 % a v Nizozemí dokonce 15,3 % (Frič, Goulli, 2001, s. 25).

1.4 Vztah organizací občanského sektoru k neziskovosti

Organizace občanského sektoru mohou být financovány ze tří hlavních⁴ zdrojů. Prvním z nich je financování z veřejných rozpočtů, může se jednat např. o dotace, veřejné zakázky, smlouvy o poskytování služeb a podobně. Druhým zdrojem je individuální a firemní dárcovství. Poslední skupinou zdrojů jsou vlastní příjmy, kam řadíme členské příspěvky, poplatky za poskytované služby, prodej vlastního zboží, využití nehmotného majetku, finanční investování, příjmy z pronájmů, her a loterií či z vlastní hospodářské činnosti (Boukal, Vávrová, Novák, Sieber, 2007, s. 43-44; Hyánek, Škarabelová, Řežuchová, 2005, s. 9). Tyto tři hlavní zdroje jsou v objemu peněžních i naturálních příjmů pro celý občanský sektor ČR přibližně shodné (Frič, Goulli, 2001, s. 177).

S tématem finančních zdrojů blízce souvisí problematika neziskovosti organizací občanského sektoru. Na první pohled se může zdát, že se jedná o opak ziskovosti. Ziskem můžeme rozumět buď důchod podnikatele (ekonomické pojetí zisku), nebo kladný rozdíl mezi výnosy a náklady (účetní pojetí zisku) (Hunčová, 2010, s. 149; Synek, Dvořáček, Dvořák, Dvořáková, Eisler, Hoffmann, Veber, 2006, s. 43 a 460). Zatímco v prvním případě je neziskovost antonymním protějškem ziskovosti, ve druhém případě je opakem od pojmu zisk pojem ztráta. Organizace občanského sektoru mohou a měly by dosahovat

⁴Mimo to je možné mluvit i o nepřímém zdroji příjmu, kterým je daňové zvýhodnění organizací občanského sektoru (Hyánek, 2005, s. 9; Petruj, 2010, s. 88-89).

zisku účetního, ale nemohou dosahovat zisku v ekonomickém smyslu slova. Přebytek výnosů nad náklady nemůže být rozdělen mezi zřizovatele organizace nebo její vedení, ale musí být opětovně použit pro naplňování cílů organizace. Dosahování zisku se nesmí stát primárním účelem pro založení nebo fungování organizace občanského sektoru (Frič, Goulli, 2001, s. 12).

Podle Hunčové (2010, s. 150-151) je možné pojem neziskovost vztahovat k více skutečnostem. Neziskové mohou být aktivity, jejichž účel nespočívá v přinesení zisku vkladateli kapitálu do těchto aktivit. Dále můžeme neziskovost vztahovat k subjektům libovolné právní formy, které mají naplnit nekomerční účel, např. veřejný prospěch. Pojem neziskovost se také váže k případům, v nichž majetek k dosahování účelu organizace má charakter nikoli osobního vlastnictví, nebo při nichž se ceny za některé distribuované statky pohybují mezi nulou a výší vlastních nákladů.

Neziskovost je tedy poměrně široký pojem, který může souviset se všemi sektory národního hospodářství. Mluvíme-li o neziskovosti jako o definičním znaku organizací občanského sektoru, je vhodnější používat pojem nezaměřenost na zisk či nerozdělování zisku (Skovajsa, 2010, s. 33).

1.5 Církev jako aktér občanského sektoru a sociální práce

Organizace občanského sektoru mohou svoji činnost realizovat v mnoha oblastech. Níže si ukážeme, že v některých těchto oblastech provozují významné aktivity také církve. I nález Ústavního soudu České republiky zdůraznil, že jedním z typů organizací působících v občanském sektoru jsou také církevní právnické osoby. Ty měly být původně zakládány pouze „za účelem organizace, vyznávání a šíření náboženské víry“ (odst. 2 § 6 zákona č. 3/2002 Sb. v původním znění), ale ústavní soud toto pojetí zrušil. Naopak připomněl, že aktivity církví a náboženských společností se „přirozeně neredukují toliko na prezentaci náboženské víry, nýbrž svojí činností navenek, překračující omezení na pouhý výkon náboženství, vyzařují do celé společnosti a představují tak i nezbytný předpoklad fungování občanské společnosti“ (§ 6 nálezu Ústavního soudu č. 4/2003 Sb.). Nález se přiklání k tvrzení, že církve mohou působit např. v oblastech sociální a charitativní péče, zdravotnictví a školství (tamtéž).

V souvislosti s tématem této práce se budu zabývat jen těmi obory, na které se zaměřuje Charita ČR, tedy charitativní, zdravotní, sociální a humanitární činností (ČBK, 2013, s. 1). Církvi budu myslet církev římskokatolickou.

Činnost církve ve zmíněných oblastech, tedy v církevní sociální práci či v charitní praxi, vychází z principu nového přikázání lásky, která se projevuje mimo jiné pozemskou službou bližním (GS 38). Ježíš Kristus o ní nejen kázal (např. Mk 12,31; J 13,34-35; 15,12-13), ale také v jejím duchu konal skutky milosrdenství (např. L 5,12-26; 6,6-11; 7,1-17). Služba bližním se stala charakteristickým rysem křesťanství již v prvním století fungování církve (Sk 2,44-46; 3,1-11; 5,12-16; 6,1-6) a zřetelně se projevovala v celých dějinách křesťanství, a to nejprve na úrovni farní a diecézní, a později na úrovni národní a mezinárodní (John Paul II., 2004). R. Messina (2005, s. 143-144) se domnívá, že zájem o člověka, a tedy i kvalita ošetrovatelství a zdravotnictví v celé občanské společnosti, byla v různých dějinných etapách ovlivněna mírou vnímání křesťanské antropologie a nadpřirozeného světa. Benedikt XI. (2012, s. 34-34) v encyklice *Deus caritas est* považuje službu lásky, diakonii, za výraz vlastní esence církve a spolu s úkoly zvěstovat Boží slovo a slavit svátosti za vyjádření niterné povahy církve.

Historický dynamismus křesťanství a samotná povaha církve se stala předpokladem pro zformulování sociální nauky církve (Spiazzi, 1993, s. 21). Ta se rozvíjela od roku 1892, kdy papež Lev XIII. vydal encykliku *Rerum novarum*. Výraz sociální nauka pro označení učení církve, které se týká sociálně významných témat, použil poprvé papež Pius XI. (KSNC, čl. 87). Sociální nauka církve na jedné straně obsahuje praktické směrnice, rady, pastorální exhortace a historické posudky, a na druhé straně „filosofické principy a teologicko-dogmatické nauky odvozené od Zjevení a předložené jako základy sociálního života“ (Spiazzi, 1993, s. 28).

Sociální nauka církve může být čtenářem mylně chápána jako teorie církevní sociální práce, o níž jsem se zmínil výše. Na tuto nepřesnou interpretaci upozorňuje J. Doležel (2011, s. 206) a podotýká, že vztah obou těchto souborů je komplementární. Mohou si být vzájemnou pomocí a poskytovateli impulsů, ale rozdíly mezi obojími zůstávají. Sociální nauka církve přistupuje k řešení sociálních témat z pozice reformy společenských struktur a více zdůrazňuje hodnotu spravedlnosti, církevní sociální práce řeší sociální problémy skrze orientaci na pomoc jednotlivci a více zdůrazňuje hodnotu lásky (Doležel, 2011, s. 208 a 211).

2 Podnikatelské aktivity

Pojem podnikatelské aktivity je stanoven poměrně široce a neurčitě. Proto bude v následující kapitole tento pojem vysvětlen, a to do značné míry legislativními prameny. Dále budou podnikatelské aktivity srovnány se společensky odpovědnými podniky, se sociálními podniky a chráněnými pracovními místy a také bude upozorněno na rozdíly i společné prvky obojího. Poslední podkapitola je věnována podnikatelským aktivitám všech organizací občanského sektoru.

2.1 *Prameny podnikatelských aktivit*

Církev, náboženské společnosti a jejich právnické osoby jsou financovány ze tří hlavních zdrojů. Těmi jsou státní příspěvek určený především na platy duchovních (je poskytován jen u některých církvích), dotace a vlastní příjmy (Petrůj, 2010, s. 85; Svoboda, Rosenmayer, 2004, s. 8). Do posledního jmenovaného zdroje financí patří především kostelní sbírky, veřejné sbírky, dary fyzických a právnických osob, úroky z vkladů, dědictví, půjčky a úvěry, příjmy z podnikání a jiné výdělečné činnosti, v některých církvích také roční či jiné příspěvky jejich členů (§ 27 odstavec 4 zákona 3/2002; Petrůj, 2010, s. 86-87).

Současná česká legislativa dovoluje účelovým zařízením církve podnikat a vykonávat jinou výdělečnou činnost, obojí může být jen jejich doplňkovou činností (odst. 4 § 15a zákona č. 3/2002 Sb.). Vymezením pojmu podnikání se budu věnovat níže, nyní se pokusím zkonkretizovat sousloví jiná výdělečná činnost. Jedná se o synonymum k pojmu samofinancování, který je vysvětlen výše, ale s tím rozdílem, že mezi jinou výdělečnou činností nepatří podnikání. Pro církevní právnické osoby jsou významnými příjmy jiné výdělečné činnosti především tržby z prodeje služeb vykonávaných v rámci činnosti hlavní i hospodářské, tržby za prodané zboží a produkty vyrobené primárně za účelem jiným než je vytvoření zisku (Rosenmayer, 2006, s. 10-12), kterými mohou být např. výrobky terapeutických dílen. Mezi jinou výdělečnou činností také patří příjmy z prodeje a pronájmu majetku, případně příjmy z provozování fundraisingových aktivit jako jsou jednorázové společenské a kulturní akce. Takto vymezená jiná výdělečná činností není předmětem této práce.

Obsah hospodářské činnosti evidovaných právnických osob církvích není zákonem omezen (Deverová in Skovajsa, 2010, s. 223), může ho však svým rozhodnutím omezit

příslušná církev (Dohnalová, 2009, s. 54). Podnikání právnických osob římskokatolické církve je blíže upraveno v jejím základním dokumentu, jehož sepsání a schválení je jednou z podmínek k zaregistrování církve. Je v něm zdůrazněno, že rozhodnutí ohledně podnikání činí samy právnické osoby. Ty si mohou vybrat jakýkoliv obor výdělečné činnosti, navíc je výslovně řečeno, že „jsou oprávněny vykonávat zejména sociální a zdravotnické služby, školskou, výchovnou a jinou obdobnou činnost, zemědělskou činnost, činnost v oblasti lesního hospodaření“ (ČBK, 2006, s. 17), a také jinou činnost na základě živnostenského oprávnění, případně koncese.

Základní dokument nerozlišuje mezi podnikáním a vykonáváním jiné výdělečné činnosti. Obojí považuje za doplňkový zdroj příjmů a obojí nazývá podnikáním. To dělí na přímé a nepřímé. Pokud církevní právnické osoby „podnikají přímo, vykonávají podnikatelskou činnost samostatně vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, pokud podnikají nepřímo, děje se tak prostřednictvím jiného subjektu, který založí nebo ve kterém budou mít právnické osoby kapitálovou či jinou účast na podnikání. V těchto případech je jejich odpovědnost stanovena příslušnými právními předpisy“ (ČBK, 2006, s. 16-17).

Podnikání přímé je tedy významově blízké definici podnikání vymezené v obchodním zákoníku. Podle ní je podnikání „soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku“ (odst. 1 § 2 zákona č. 513/1991 Sb.). Obdobně je definovaná i živnostenská činnost (§ 2 zákona č. 455/1991 Sb.) a osoba podnikatele v novém občanském zákoníku (odst. 1 § 420 zákona č. 89/2012 Sb.), který obchodní zákoník 1. ledna 2014 nahradí. Zatímco česká legislativa podmiňuje podnikatelskou činnost i živnost soustavností, toto omezení se v základním dokumentu římskokatolické církve nenachází. Časová soustavnost je již zahrnuta v samotném pojmu podnikání, a proto ji budu dále chápat jako nutný předpokladem tohoto slova (srov. Dohnalová, Průša a kol., 2011, s. 69). Soustavností se přitom rozumí vykonávání činnosti i v delších časových periodách, ale se záměrem opakování. Pro komplexnost definice podnikání je vhodné doplnit, že účelem zisku se rozumí ty případy, kdy je zisk chápán buď jako účel činnosti, nebo alespoň jako jeho možnost (Vít, 2012, s. 9).

Podnikání nepřímé u evidovaných právnických osob je umožněno tím, že v zákoně č. 3/2002 Sb. není nijak omezeno zakládání dalších právnických osob těmito subjekty ani účastnění se v nich. Tím vzniká církevním evidovaným právnickým osobám, církvím a náboženským společnostem nový možný zdroj příjmu, který je z organizací občanského

sektoru legislativně ve stejném rozsahu umožněn pouze občanským sdružením. Tento zdroj příjmů by bylo vhodnější spíše než podnikáním nazývat jinou výdělečnou činností.

Protože se však tato práce týká účelových zařízení římskokatolické církve, budu dále používat rozdělení výdělečné činnosti podle jejího základního dokumentu. Podnikatelské činnosti přímé i nepřímé budou souhrnně nazývány podnikatelskými aktivitami (nebude-li uvedeno jinak, vždy budou myšleny podnikatelské aktivity charitní), ostatní vedlejší činnost zřizována za účelem dosažení zisku bude nazývána jinou výdělečnou činností. Hospodářskou činností budu rozumět podnikatelské aktivity i jinou výdělečnou činnost.

2.2 Vymezení podnikatelských aktivit

Pokusíme-li se vymezit místo podnikatelských aktivit v rámci všech sektorů společnosti, může nám k tomu pomoci tzv. trojúhelník blahobytu sestavený V. A. Pestoffem, který je na schématu č. 1. Tento model rozlišuje tři hlavní kritéria dělení sektorů (stát, komunita a trh), které vytváří vrcholy schematického trojúhelníku. Kružnice uvnitř trojúhelníku vymezuje místo pro občanský sektor. Je nutné zdůraznit, že umístění mnoha subjektů do konkrétních sektorů je nejednoznačné, protože jsou propojeny s více sektory zároveň. Subjekty na pomezí více sektorů nebo s přesahem do jiného sektoru, se nazývají hybridní subjekty (Hunčová, 2010, s. 143).

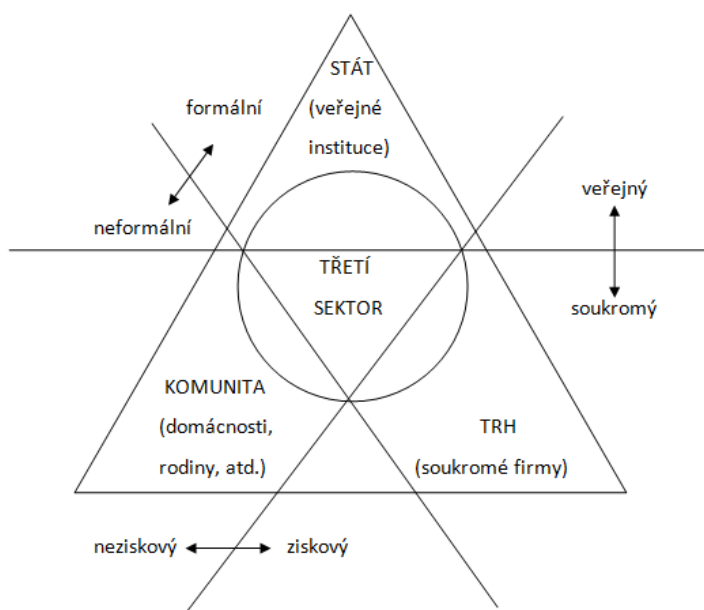

Schéma 1: Trojúhelník blahobytu (Pestoff, 1998, 2005, podle Dohnalová, Průša a kol., 2011, s. 17)

Umístění církevních právnických osob se v tomto modelu nachází v uvnitř kruhu třetího sektoru. Mohou mít blízko k přímce neziskový-ziskový, nebo v případě charitativních organizací k přímce neformální-formální (Hunčová, 2010, s. 143 a 145). Podnikatelské aktivity se od hlavní činnosti charity značně odlišují, proto bude vhodné se pokusit nalézt jejich umístění na Pestoffově modelu odděleně.

Jak již bylo výše zmíněno, česká legislativa chápe podnikatelské aktivity církví a náboženských společností jako jeden ze způsobů příjmů, analogický pohled lze očekávat i u jejich evidovaných právnických osob. Jejich místo na Pestoffově trojúhelníku se tedy dostává za linii neziskový-ziskový směrem k vrcholu označeným heslem trh. Soukromý charakter a organizovanost obchodních společností i organizací občanského sektoru (srov. s definicí těchto organizací od M. Salamona a K. Anheiera, Skovajsa, 2010, s. 37-39) pak podnikatelské aktivity řadí za přímkou veřejný-soukromý směrem od vrcholu s heslem stát a za přímkou neformální-formální směrem od vrcholu s heslem komunita. Okolí kolem oblouku rozdělujícího zbývající dvě pole je místem podnikatelských aktivit. Je samozřejmé, že podnikání přímé se bude nacházet spíše v poli třetího sektoru, kdežto podnikání nepřímé v poli opačném.

Podnikatelské aktivity se nenacházejí na rozhraní občanského a tržního sektoru jako jediné. M. Hunčová vyjmenovává téměř dvě desítky hybridních subjektů operujících v sektorovém pomezí okolo přímkou neziskový-ziskový (Hunčová, 2010, s. 144). Pro přesnější vymezení a odlišení podnikatelských aktivit od jiných subjektů je vhodné alespoň některé hybridní subjekty zmínit a srovnat. Vybral jsem ty subjekty, které jsou blízké podnikatelským aktivitám značnou vazbou na občanský sektor a zároveň podnikatelskou aktivitou.

Společensky odpovědné podniky se vyznačují tím, že dobrovolně a nad rámec zákonných očekávání zapojují do svých procesů také zájmy sociální a ekologické, čili více investují do lidského kapitálu, do životního prostředí a do vztahů se stakeholdery (Commission of the European Communities, 2001, s. 6). Zvláště pokud tyto obchodní společnosti naplňují společenskou odpovědnost podporou organizací občanského sektoru, dostávají se v Pestoffově modelu do blízkosti charitních podnikatelských aktivit, respektive mohou zaujímat stejné místo jako podnikatelské aktivity nepřímé. Podporuje-li společensky odpovědná firma právě charitní zařízení a je-li nepřímé podnikání charity společensky odpovědné i na ostatních úrovních, tak se tyto dva pojmy na modelovém zobrazení dokonce překrývají. Přesto jsou podnikatelské aktivity od společensky odpovědných podniků odlišné, a to především právními vztahy k charitě.

Společensky odpovědným podnikům jsou v některých aspektech blízké tzv. sociální podniky. Spojuje je formulované a vykonávané sociální poslání, důraz na ekologický aspekt, propojenost s občanským sektorem či to, že ani jeden z těchto pojmů není v České republice legislativně vymezen. Hlavní rozdíl mezi nimi spočívá v tom, jakou důležitost klade sociální podnik společensky odpovědnému chování (Brančíková, 2010, s. 22). Zatímco společensky odpovědné firmy jsou zakládány za účelem zisku a jejich společensky prospěšné aktivity mají spíše doplňkový charakter, sociální podniky chápou kritéria ekonomické a sociální jako dva stejně důležité definiční pilíře. Někdy přidávají ještě třetí pilíř kritériem ekologie a tím deklarují trojí zodpovědnost a prospěch, neboli triple bottom line (Dohnalová in Skovajsa, 2010, s. 293). Vyjmenováním všech dalších specifik sociálních podniků bychom se odklonili od tématu práce, a tak zmíníme jen některé: otevřenost, transparentnost a demokratičnost v řízení, lokální rozměr, spolupráce nadřazená konkurenci, provázanost s více sektory (Hunčová, 2010, s. 190), nadřazenost jedince a sociálního poslání nad kapitálem, dobrovolnost členství, autonomní řízení a vkládání podstatné části zisku do rozvoje podnikání (Dohnalová in Skovajsa, 2010, s. 292). Ačkoliv je ideální formou sociálního podniku družstvo, jsou v ČR nejčastěji zakládány sociální podniky jako některé z organizací občanského sektoru, případně jako obchodními společnostmi (Šebestová, 2012, s. 84).

Zde si můžeme všimnout jisté podobnosti sociálních podniků a podnikatelských aktivit. Zisk může být u obojích vytvářen buď organizacemi občanského sektoru v rámci činnosti vedlejší, nebo skrze obchodní společnost. Naopak rozdíl mezi oběma subjekty lze demonstrovat na Pestoffově modelu, kde se sociální podniky nacházejí v okolí přímky neziskový-ziskový (Hunčová, 2007, s. 26), čímž je zdůrazněna rovnocennost ekonomického a prospěšného poslání, které je u podnikatelských aktivit mírně upozaděno kladením většího akcentu na vytváření užitku ekonomického. Rozdíl spočívá také v přístupu k vedení a kontrole. Nepřímé podnikání se odlišuje díky účasti charity na jeho podnikání, kdežto znakem sociálního podniku je autonomie jeho vedení. Přímé podnikání na rozdíl od sociálních podniků nepředpokládá demokratický rozhodovací proces a kontrolu všech zúčastněných osob (Halásková, 2008, s. 14). I přes tyto rozdíly však lze podnikatelské aktivity chápat jako specifický případ sociální ekonomiky, resp. jako specifický typ sociálního podniku (Hunčová, 2007, s. 54 a 167).

Některé charity provozují v rámci své činnosti institut chráněného pracovního místa (v roce 2011 fungovalo 11 charitních chráněných dílen; Charita ČR, 2012, s. 12). Jedná se o pracovní místo „zřízené zaměstnavatelem pro osobu se zdravotním postižením na

základě písemné dohody s Úřadem práce“ (odst. 1 § 75 zákona č. 435/2004 Sb.). Jsou zakládány a podporovány proto, aby zmírnily obtížné prosazení osob se zdravotním postižením na trhu práce. To je způsobeno jeho determinanty, vztahem společnosti k těmto osobám, jejich omezenými možnostmi a dalšími faktory (Nádvorníková, 2011, s. 84). Mohou je vytvářet subjekty založené za účelem dosahování zisku i organizace občanského sektoru. Charity je zpravidla označují pojmem chráněná dílna, neboť tak se do 1. ledna 2012 některá chráněná pracovní místa právně označovala. Zvláště v organizacích občanského sektoru často platí, že hlavním posláním chráněných pracovních míst je užitek sociální, psychologický, výchovný a terapeutický. Takto chápaná chráněná pracovní místa nebývají ekonomicky soběstačné a jejich provoz je podporován z jiných zdrojů (Novosad, 2009, s. 50). Chráněná pracovní místa, která nejsou založena také za účelem zisku, neplní jeden z definičních znaků podnikání, a proto je nelze mezi podnikatelské aktivity řadit.

2.3 Podnikání organizací občanského sektoru

Mezi organizacemi občanského sektoru není podnikání příliš rozšířené. Výzkum P. Friče z roku 1998 (s. 40-41) ukázal, že téměř 35 % představitelů těchto organizací zásadně nebo spíše nesouhlasí s podnikáním, opačný postoj zastává 42 % organizací.

Podnikáním českých charitních subjektů se bude věnovat následující kapitola. Na tomto místě je však vhodné uvést, že v zahraničí se jedná často o rozšířenou praxi charit. Jako příklad může sloužit Německo, kde charita zakládá veřejně prospěšné obchodní společnosti, jejichž cílem je mimo jiné zaměstnávat znevýhodněné osoby. Např. Diecézní charita Würzburg je společníkem podniku Erthal Sozialwerk, podporující zdravotně znevýhodněné díky jejich zaměstnávání v mnoha oborech (www.ertal-sozialwerk.de).

Podnikání církví, náboženských společností a jiných necharitních církevních právnických osob je spíše ojedinělé. Přesto je možné jej identifikovat u farností (např. lesní hospodaření farnosti Zábřeh; www.katyd.cz), vyšších organizačních složek církve (např. Kristýn služebník s.r.o. založená Arcibiskupstvím olomouckým) i u řeholních řádů (např. Karmelitánské nakladatelství s.r.o. založené Českomoravskou generální delegaturou Řádu karmelitánů). Podnikání českých církevních právnických osob je motivováno buď potřebou zajistit finance či služby pro naplňování činnosti hlavní, nebo potřebou naplňovat vlastní poslání. Tím může být výroba liturgických předmětů nebo v případě benediktinských klášterů samotná práce.

Zákon o sdružování občanů žádným způsobem podnikání občanským sdružením neomezuje, a tak se občanská sdružení v právní možnosti podnikat téměř neliší od církevních právnických osob. Mohou se účastnit podnikání jiných ziskových osob nebo mohou podnikat v rámci činnosti vedlejší. Vzniklý zisk by měl být využit pro činnost hlavní, tento předpoklad však není ukotven v zákoně (Deverová in Skovajsa, 2010, s. 220). Zatímco církevní právnické osoby musí údaj o podnikání uvádět ve svých stanovách, občanským sdružením není tato povinnost uložena. Pouze v případě, že stanovy podnikání zakazují, jim podnikat není dovoleno (Dohnalová, Deverová, Petrlíková, Svoboda, 2007, s. 45).

Nadace a nadační fondy se na Pestoffově modelu také přibližují k tržnímu sektoru, a to díky možnosti mnoha způsobů samofinancování. Podnikání jim však není dovoleno. Účast na podnikání jiných osob je nadacím i nadačním fondům omezena. Mohou se stát společníky společností s ručeným omezeným, ale pouze v případě, že podíl na nich získali darem nebo dědictvím. Nadace navíc mohou úplatně nabýt majetkovou účast na akciových společnostech, ale jen v omezené míře dané zákonem (§ 23 zákona č. 227/1997 Sb.).

Obecně prospěšná společnost se nesmí podílet na podnikání jiných osob. Sama může podnikat v rámci své doplňkové činnosti, a to za předpokladu, že „doplňkovou činností bude dosaženo účinnějšího využití prostředků obecně prospěšné společnosti a zároveň tím nebude ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb“ (§ 17 zákona č. 248/1995 Sb.). Předmět doplňkové činnosti podléhá schválení správní rady a je zapsán v rejstříku obecně prospěšných společností.

Zákony č. 83/1990 Sb. ač. 248/1995 Sb. a podstatná část zákona č. 227/1997 budou nahrazeny novým občanským zákoníkem, který nabude účinnosti 1. ledna 2014. Podle něj se občanská sdružení změní na spolky. Ty budou nově moci ve vedlejší činnosti podnikat a vyvíjet jinou výdělečnou činnost pouze za podmínky, že bude účel této hospodářské činnosti spočívat „v podpoře hlavní činnosti nebo v hospodárném využití spolkového majetku“ (odst. 2 § 217 zákona č. 89/2012 Sb.). Název nadací a nadačních fondů nový občanský zákoník nemění, ale stanovuje jim jiné podmínky získávání finančních zdrojů. Nadačním fondům podnikání výslovně nezakazuje, ale zcizení jeho majetku bude možné pouze v souladu s účelem nadačního fondu a bude-li investice považována za obezřetnou (odst. 2 § 398 zákona č. 89/2012 Sb.). Nadace mohou podnikat ve vedlejší činnosti za předpokladu, že výtěžky podnikání půjdou ve prospěch činnosti hlavní a že podnikání není zakázáno v nadační listině. Za těchto podmínek může nadace také převzít vedení obchodní společnosti (odst. 1 § 307 zákona č. 89/2012 Sb.).

Zakládání nových obecně prospěšných společností nebude od účinnosti nového občanského zákoníku možné. Stávající obecně prospěšné společnosti si buď ponechají svoji právní formu, nebo se budou moci transformovat na nadace, nadační fondy nebo nově zavedené ústavy (§ 3050 zákona č. 89/2012 Sb.)⁵. Ústavy budou moci podnikat za podobných podmínek jako obecně prospěšné společnosti, tedy pokud tím nebude omezena jakost, rozsah a dostupnost služeb z činnosti hlavní. Zisk bude možné použít pouze k finančnímu zajištění hlavní činnosti a režijních nákladů (§ 403 zákona č. 89/2012 Sb.).

M. Hunčová (2010, s. 144) ve svém výčtu hybridních subjektů na pomezí ziskového a občanského sektoru zmiňuje také organizace občanského sektoru, které poskytují služby za nenulové úhrady. Jedná se o rozšířenou praxi především obecně prospěšných společností, ale také občanských sdružení a církevních právnických osob. Je nutno rozlišovat, zda jsou zpoplatněné služby poskytovány v rámci činnosti hlavní, nebo v rámci činnosti vedlejší. V prvním případě se obvykle stanovují tzv. nákladové ceny, u nichž není účelem zisk, ale částečné nebo úplné vyrovnání vynaložených nákladů. Pro tuto práci je podstatnější druhý případ, kdy jsou služby poskytovány za účelem dosažení zisku. Obsah poskytovaných služeb může být v obou případech shodný, jinak tomu je u výše ceny za službu a u cílové skupiny, na kterou je poskytovaná služba orientovaná (Deverová in Skovajsa, 2010, s. 221-222).

⁵Další možnost změny právní formy obecně prospěšných společností neupravuje NOZ, ale zákon o změně právní formy občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost.

3 Charitní podnikatelské aktivity

Následující kapitola již bude věnována Charitě ČR. Nejprve bude zmíněn právní rámec, ve kterém se nachází, a poté její poslání, principy, rozsah, struktura a financování. Nakonec bude dán důraz přímo na charitní podnikatelské aktivity.

3.1 Charita ČR

Charita ČR je podle zákona č. 3/2002 Sb. evidovanou právnickou osobou římskokatolické církve, respektive jejím účelovým zařízením. Jejím zřizovatelem je Česká biskupská konference, která má také právo tuto organizaci měnit či zrušit (ČBK, 2006, s. 12).

Charita ČR jako součást římskokatolické církve podléhá kanonickému právu. To ji taktéž chápe jako právnickou osobu (CIC, kán. 113 a 114) a jako veřejné sdružení křesťanů (CIC, kán. 298 a 312-320). Tato skutečnost určuje Charitě ČR některá pravidla především v organizačních, finančních a personálních otázkách, jejich bližší popis je však nad rámec této práce. Stejně tak jsou kanonickým právem chápány i mezinárodní charitní organizace Caritas Internationalis (<http://www.caritas.org>) a Caritas Europa (<http://www.caritas-europa.org>), jichž je Charita ČR členem.

Své poslání nemá má Charita ČR zveřejněno v jednotné podobě. Na vlastních internetových stránkách jej prezentuje takto: „Posláním Charity je služba milosrdné lásky církve lidem v ohrožení nebo nouzi bez ohledu na jejich věk, pohlaví, politické smýšlení, rodinné uspořádání, zdravotní stav, sexuální orientaci, sociální a ekonomickou situaci a postavení, jejich příslušnost k etnické nebo národnostní menšině, víře, náboženství a kultuře“ (<http://www.charita.cz>). Podobně je poslání zformulováno i ve výroční zprávě Charity ČR (2011, s. 2). Problematika této formulace spočívá v odklonění se od zásady, podle níž by poslání mělo být sestaveno tak, „aby odlišovalo danou organizaci od jiných podobně zaměřených organizací“ (Rektořík, 2010, s. 35). Domnívám se, že poslání Charity ČR prezentované na jejich oficiálních webových stránkách klade příliš velký důraz na to, co je zákonným předpokladem poskytování jakékoliv sociální služby (odst. 3 § 91 zákona č. 108/2006 Sb.). Výstižněji je poslání popsáno v Kodexu Charity ČR. Zde se mimo jiné uvádí, že služba katolické církve a její pověření k šíření dobra, spravedlnosti a naděje je následováním příkladu Ježíše Krista. Charita ČR je pak viditelným znamením Boží lásky a nástroj charitativní činnosti katolické církve. Charita ČR své poslání uskutečňuje

„zejména prostřednictvím materiální, sociální, humanitární, rozvojové, psychické a duchovní pomoci potřebným lidem a rovněž prostřednictvím úsilí o spravedlivější podmínky ve společnosti“ (ČBK, 2009, s. 2-3).

Kromě poslání je nutné připomenout také hodnoty a zásady, které jsou strategickými východisky práce Charity ČR. Hlavních zásad, kterými lze měřit a hodnotit společenské jevy a charitní službu, je celkem pět: důstojnost lidské osoby, společné dobro, solidarita, subsidiarita a kvalita. Jsou-li zásady realizovány, jsou tím naplňovány i hodnoty Charity ČR, do nichž patří pravda, svoboda, spravedlnost a láska (ČBK, 2009, s. 4-5).

Charita ČR působí ve všech českých i moravských diecézích a je největší českou organizací občanského sektoru poskytující sociální, zdravotní a humanitární služby. Zaměstnává přibližně 6 500 osob a spolupracuje s asi 50 000 dobrovolníky (údaj k roku 2011; <http://www.radiovaticana.cz>). Charita poskytuje 30 typů legislativou vymezených sociálních služeb, celkem má registrováno 767 zařízení. Charitní sociální služby zahrnují sociální poradenství, služby sociální péče i služby sociální prevence a jsou poskytovány pro osoby všech cílových skupin (<http://iregistr.mpsv.cz>). Mimo to provozuje zdravotnické služby, hospice, šatníky, půjčovny kompenzačních a zdravotních pomůcek, chráněné pracovní místa a další zařízení pro realizování vlastního poslání a také se zaměřuje na humanitární pomoc a rozvojovou spolupráci ve 25 státech světa (údaj k roku 2011; Charita ČR, 2012, s. 12 a 18-19).

Charita ČR nevykonává většinu zmíněné činnosti vlastním jménem, ale převážně skrze své členy, kteří jsou samostatnými právníckými osobami. Mezi ty patří dvě arcidiecézní charity (dále jen ACH), šest diecézních charit (dále jen DCH), Česká katolická charita a Řeckokatolická charita. ACH a DCH dále zastřešují farní charity (dále jen FCH), oblastní charity (dále jen OCH) a městské charity (dále jen MCH). Ty zpravidla mají vlastní právní subjektivitu⁶, rozhodnutí o požádání si o ní ale podléhá nadřazenému orgánu. Charity podléhají rozhodnutím, stanovám a vnitřním normám nadřazených subjektů, a tím vzniká trojstupňový model organizační struktury charitních subjektů. FCH, OCH a MCH bylo v roce 2011 celkem 348 (ČBK, 2013, s. 2-3; Charita ČR, 2012, s. 2).

Typy hlavních finančních zdrojů Charity ČR jsou podobné typům příjmů běžných organizací občanského sektoru (Hyánek a kol., 2005, s. 9), navíc mezi ně patří příspěvky zřizovatele a příspěvky členů (ČBK, 2013, s. 2). V roce 2011 dosáhla Charita ČR zisku ve

⁶ Výjimku tvoří DCH Brno, jejíž jednotlivé charity nemají právní subjektivitu (<http://dchb.charita.cz/nase-oblastni-charity/>).

výši 165 000 Kč (Charita ČR, 2012, s. 48), a podle O. Haičmana činil její roční obrat asi 2,5 miliardy Kč (<http://www.radiovaticana.cz>).

3.2 Přehled podnikatelských aktivit Charity ČR

O zkušenostech s podnikatelskými aktivitami Charity ČR není v žádných veřejně dostupných materiálech souhrnně pojednáno. Ve stanovách Charity ČR a její výroční zprávě jsou však informace o její hospodářské činnosti, tedy o pojmu významově širším.

Stanovy Charity ČR ve výčtu vlastních finančních zdrojů mimo jiné zmiňují výnosy z majetku, z vlastních akcí a z jiné hospodářské činnosti (ČBK, 2013, s. 2). Ve Výroční zprávě Charity ČR z roku 2011 se uvádí, že téměř 10 % veškerých výnosů tvořily „tržby za vlastní výkony a za zboží“ (Charita ČR, 2012, s. 38). Výkaz zisku a ztrát Charity ČR ze stejného roku je rozdělen na činnost hlavní a na činnost hospodářskou. Za upozornění stojí skutečnost, že hospodářská činnost se dostala do ztráty asi 1 171 000 Kč (Charita ČR, 2012, s. 46-48).

Informace o podnikatelských aktivitách jednotlivých charit se nacházejí v Rejstříku evidovaných právnických osob (dále jen Rejstřík; http://www3.mkcr.cz/cns_internet/), a to v kategorii „předmět obecně prospěšné, podnikatelské a jiné výtěžné činnosti, jsou-li provozovány“ (písm. f odst. 1 § 20 zákona č. 3/2002 Sb.). Ne vždy se informace v Rejstříku shodují s informacemi ve stanovách, jak je tomu např. u Charity ČR (ČBK, 2013, s. 2) nebo u OCH Ústí nad Labem (Biskupství litoměřické, 2010, s. 3). Pro analýzu, zda se jedná spíše o ojedinělé případy, však chybí stanovy účelových zařízení ve veřejné části Rejstříku, ačkoliv je jejich umístění zde zákonnou povinností Ministerstva kultury (odst. 2 § 20 zákona č. 3/2002 Sb.). Nebude-li uvedeno jinak, budu dále v této práci vycházet z Rejstříku. Z toho plyne předpoklad, že se zabývám pouze charitami s vlastní právní subjektivitou.

Arcidiecézní a diecézní charity mají předmět vlastní činnosti, jak obecně prospěšné, tak hospodářské, formulovány každá odlišně. V předmětu činnosti FCH, OCH a MCH je však možno nalézt značné podobnosti, protože jeho formulace vychází z formulace předmětu činnosti nadřazené charity. Předmět podnikatelské činnosti charita lze podle diecézí rozdělit do několika skupin. ACH Olomouc a DCH ostravsko-opavská má předmět podnikatelské činnosti zformulován velice obecně, jejich charity mají tento předmět bez výjimky uvedený totožně. ACH Praha i téměř všechny FCH pražské diecéze mají v předmětu činnosti uvedené „ubytování, koupě a prodej“, ačkoliv se domnívám, že tyto

činnosti nejsou všemi zmíněnými subjekty provozovány. DCH Litoměřice a DCH České Budějovice vůbec hospodářskou činnost nezmiňují, a tak podnikající charity této diecéze mají tuto informaci přidanou k předmětu vlastní činnosti. Podobná situace je i v charitách královehradecké a plzeňské diecéze, jen s tím rozdílem, že DCH podnikají, předmět jejich činnosti se však nevyskytuje u jejich charit, jak tomu bylo u ACH Prahy. Specifickým typem je DCH Brno, která nemá FCH, OCH ani MCH s vlastní právní subjektivitou.

Charity vykonávající podnikatelské aktivity lze vyhledat také podle jejich živnostenského oprávnění. Neznamená to však, že každá charita vlastníci živnostenský list podnikatelské aktivity vykonává. Je to dáno tím, že charity mají často živnostenská oprávnění i na činnosti, které vykonávají v činnosti hlavní, které již přestaly vykonávat, nebo které vůbec nevykonávají. Naopak živnostenské oprávnění nemusí být vyřízené na podnikání nepřímé. P. Němeček (2007, s. 7) se domnívá, že podnikající organizace občanského sektoru si živnostenské listy nemusí vyřizovat povinně. Charity v České republice mají nejčastěji živnostenské oprávnění volné, méně často vázané, řemeslné a koncesované.

V příloze této práce je uveden přehled všech charit s vlastní právní subjektivitou, popis jejich podnikatelské a jiné výtěžné činnosti, jak je uvedena v Rejstříku evidovaných právnických osob, a také přehled jejich živnostenských oprávnění, který lze získat z Živnostenského rejstříku. Přehled je pouze orientační. Kromě výše uvedených důvodů je to dáno také tím, že nelze u mnoha charit přesně rozlišit, která jejich činnost je hlavní, a která vedlejší, protože ty se mohou někdy protínat, a v Rejstříku evidovaných právnických osob jsou uvedeny v jedné kategorii. S daty jsem pracoval v průběhu března a dubna 2013.

4 Obsah výzkumu

Cílem mého výzkumu je popsat zákonitosti podnikatelských aktivit a identifikovat jejich přínos pro Charitu ČR. Podobné výzkumy, byť u jiných subjektů, již v ČR proběhly, a proto se o nich nejprve zmíním. Poté se zaměřím na témata zkoumání zákonitostí podnikatelských aktivit, přičemž budu vycházet ze zmíněných výzkumů a odborné literatury. Stejný postup použiji i u popisu témat týkající se přínosu podnikatelských aktivit.

4.1 Výzkumné nástroje

Jak je uvedeno výše, podnikatelské aktivity se nacházejí na rozhraní občanského a tržního sektoru. Pro hodnocení ziskových subjektů je vytvořeno mnoho metod, které měří jejich kvalitu, často ale nejsou adaptovatelné v netržním prostředí. Některé z nich lze využít pro hodnocení subjektů občanského sektoru (Bednář, 2006, s. 8, Valášková, 2006, s. 33-34), ale předpokládají měření nad rámec této práce a také by se mi na jejich základě nepodařilo odpovědět na mou výzkumnou otázku. Nejbližší tématu této práce jsou metody měření přidané hodnoty sociálního podniku (viz Brančíková, 2010; Hunčová a kol., 2011) nebo metody měření dopadů sociálního podnikání, kterými se podrobně zabýval projekt TESSEA (viz Šťastná, Fraňková, Stránský, 2011, s. 2)⁷. Zmíněné metody jsou propracované, ale nehodí se příliš k mému výzkumu. Je to způsobeno především tím, že zmíněné metody jsou určeny pro zkoumání typického sociálního podniku, jsou příliš obecné, navzdory mé výzkumné otázce hledají významy zkoumaných subjektů v komplexnější a celospolečenské rovině, také jsou mnohdy kvalitativní povahy nebo jsou vhodněji aplikovatelné v rámci sebehodnocení organizace či hodnocení provedeném speciálně vyškoleným externistou. Přesto poskytují cenné informace a při sestavování designu výzkumu jsem se jimi inspiroval.

4.2 Princip fungování podnikatelských aktivit

Ve výzkumu se budu zabývat nejprve obecnou charakteristikou podnikatelských aktivit a zjistím jejich velikost, popis nabízeného produktu a právní formu. Poté se

⁷ Dokument na citovaném místě odkazuje na URL odkaz s tabulkou „metod hodnocení, která obsahuje základní charakteristiky jednotlivých metod a jež případným uživatelům napomohou ve výběru vhodné metody“. Odkaz není (k 16. 3. 2013) dostupný, proto vycházím z obdobné tabulky zaslané J. Šťastnou e-mailovou zprávou do méj osobní e-mailové schránky (17. 3. 2013).

zaměřím na motivy založení této podnikatelské aktivity a na její poslání. Dále mě budou zajímat specifika v přístupu k zaměstnancům a vztahy k dalším subjektům. V neposlední řadě bude tématem výzkumu míra podnikatelského rizika, kterou charitní podnikatelské aktivity připouštějí.

Před zahájením podnikatelských aktivit by měla organizace občanského sektoru zvážit, proč je podnikání prospěšné. Motivů mohou být finanční, mohou vycházet z potřeby využít nadbytečné zdroje, podnikatelskou příležitost nebo vytvořit pracovní uplatnění pro klienty a znevýhodněné osoby.

S motivy organizace blízce souvisí její poslání. Chce-li začít organizace občanského sektoru podnikat, musí mít nejprve vhodně formulované vlastní poslání, které akceptují všichni její členové na všech organizačních úrovních včetně dobrovolníků (Boukal, 2007, s. 42). Dále je nutné definovat poslání pro samotné podnikání (Brančíková, 2010, s. 10). Je vhodné, aby poslání podnikatelské aktivity bylo co nejbližší poslání samotné organizace, protože se tím snižuje podnikatelské riziko (Němeček, 2006, s. 4). Kdyby byl mezi oběma posláními značný rozdíl, bylo by nutné upřednostnit poslání samotné organizace a podnikatelskou aktivitu změnit či její provozování ukončit, protože samofinancování nesmí být pro organizaci ohrožující a ani nesmí stát proti jejímu poslání (Němeček, 2007, s. 7).

Lze předpokládat, že charitní podnikatelské aktivity budou charakteristické svým přístupem k zaměstnancům. Řízení lidských zdrojů může být právě v organizacích občanského sektoru přirozeně uskutečňováno a péče o zaměstnance „může mít významný sociální rozměr a podílet se na vytváření a udržování dobrého jména a pověsti organizace“ (Tureckiová, 2008, s. 3-4). Předpokládám, že v podnikání přímém nebude velký rozdíl mezi zaměstnanci, kteří vykonávají podnikatelskou aktivitu a ostatními pracovníky charity, ale předpisy a nařízení pro zaměstnance nepřímého podnikání mohou být značně odlišné. I zde by však měl být přístup k pracovníkům v souladu s posláním charity i s učením církve (GS 67; KSNC, čl. 301-304). Domnívám se, že v některých případech budou v podnikatelských aktivitách zaměstnány znevýhodněné osoby, a proto mě bude tato otázka ve výzkumu také zajímat. Zaměřím se také na to, zda jsou lidské zdroje plánovány, řízeny, zlepšovány, zda jsou pracovníci zmocňováni a jejich odborné způsobilosti rozvíjeny (Česká společnost pro jakost, 2004, s. 16).

Podnikatelské aktivity stojí na pomezí dvou sektorů. Díky tomu operují v prostředí mnoha dalších subjektů. Metody hodnocení sociálních podniků často předpokládají úzký vztah s mnoha dalšími subjekty, které mají na chod organizace vliv, nebo jsou jí samy

ovlivněny. Mezi tyto tzv. stakeholdery lze zahrnout „zákazníky, akcionáře, zaměstnance, obchodní partnery, dodavatele, zástupce státní správy a samosprávy, zájmové skupiny, média, odbory a mezinárodní organizace“ (Nejedlo, 2008, s. 32). Bude mě tedy zajímat, s jakými specifickými stakeholdery podnikající charity komunikují. Zvláště se pak zaměřím na to, kdo jsou zákazníci podnikatelských aktivit, jak silně jsou podnikatelské aktivity vázané na charitu a zda je vůbec navázána spolupráce s dalšími zainteresovanými subjekty.

Pro každé podnikání je charakteristická míra rizika jeho neúspěchu. V podnikatelských aktivitách organizací neziskového sektoru se jedná o zvláště citlivou problematiku, protože neúspěch může organizaci nejen finančně omezit, ale také poškodit její dobré jméno (Boukal a kol., 2007, s. 45). Při zjišťování míry rizika pro mě bude důležité sebehodnocení zodpovědné osoby. Na doplnění využiji matici rizika. Ta hodnotí riziko podnikání podle dvou kritérií: zda je vytvářen existující nebo nový produkt a zda je určen pro existující nebo nový trh. Nejméně riziková je nabídka stávajícího produktu stávajícím zákazníkům, naopak nejrizikovější je vytvoření nového produktu novým zákazníkům. Riziko zbývajících dvou možností je vzájemně srovnatelné (Němeček, 2006, s. 4).

4.3 Přínosy podnikatelských aktivit

Podnikatelské aktivity by měly charitě přinášet užitek, protože jsou vykonávané jako podpora její hlavní činnosti. Tyto přínosy mohou mít více podob a na rozdíl od výše zmiňovaných motivů mohou být i neplánované. Na přínosy podnikatelských aktivit se zaměřím ve své druhé části výzkumu.

Podle Markové (1996, s. 15-19) má získání zdrojů vlastními silami pro organizaci velký význam. Je zajištěn nejen užitek finanční, ale i organizační, neboť se takto ověří popularita programu, je možné rozšířit členskou základnu a sympatizanty, a také se podpoří publicita organizace. Je však nutno podotknout, že Marková (1996, s. 7) do pojmu získávání peněz vlastními silami zahrnuje veškeré příjmy kromě příjmů z veřejných prostředků, nadací a fondů.

Výhodami samofinancování se zabývají také P. Boukal a kol. (2007, s. 45). Zmiňují tři podobné hlavní přínosy, které se týkají financí, lidských zdrojů a PR. Tuto strukturu budu sledovat i při svém výzkumu.

Finanční přínosy podnikatelských aktivit mají mnoho podob. V první řadě mohou podnikatelské aktivity vytvořit výrazné množství disponibilních finančních prostředků. Ty jsou pro organizaci výhodné v tom, že se nemusí donorovi zodpovídat, jak je využila, ale může je v souladu s právními předpisy a s formulovaným posláním využít podle vlastního uvážení. Tyto finanční prostředky tedy mohou např. „překlenout období nedostatku finančních prostředků z dotací, grantů atd.“ (Boukal a kol., 2007, s. 45). Také se dají vhodně využít pro financování úplně nového projektu nebo vnitřních nákladů. Příjmy z podnikatelských aktivit se vyznačují tím, že jsou stabilnější než příjmy z dotací (Němeček, 2006, s. 4).

Podnikatelské aktivity mají vliv i na rozvoj lidských zdrojů. Management organizace se při jejich provozování posílí (Boukal a kol., 2007, s. 45) a všichni pracovníci mohou díky nim posílit své sebevědomí. Zaměstnanci se mohou jejich provozováním více realizovat, nebo alespoň zaktivnit svůj přístup, a to i v hlavní činnosti (Němeček, 2007, s. 6).

Posledním přínosem, na který se ve výzkumu zaměřím, je PR a reklama organizace. P. Boukal a kol. (2007, s. 45) sice upozorňují na existující výtku, že samofinancování organizace snižuje ochotu dárců ji podporovat, podotýkají však, že se tato hypotéza zatím nepotvrzuje. Obecně se soudí, že schopnost organizace generovat vlastní příjmy hodnotí dárci pozitivně, a to převážně dárci ze ziskového sektoru (Němeček, 2007, s. 6). Je-li produktem podnikatelské aktivity výrobek, je možné na něj umístit reklamu podporující charitu (www.unita.caritas.cz).

5 Forma výzkumu

V následující kapitole popíšu metodologii svého výzkumu. Nejprve formuluji výzkumný problém, cíle výzkumu a výzkumné otázky. Poté zdůvodním výběr kvalitativní metody výzkumu a uvedu, jaký jsem použil výzkumný přístup a metody. Také popíšu výzkumný vzorek, jeho výběr a etiku výzkumu. Nakonec se dotknu způsobu zpracování dat.

5.1 Formulace výzkumných otázek

Jednou z nejvíce problematických oblastí organizací občanského sektoru je jejich financování (Frič, 1998, s. 6). Na tuto problematiku jsem se tedy ve své diplomové práci zaměřil. Zúžil jsem ji jen na jeden způsob samofinancování, a proto jsou tématem této diplomové práce jen podnikatelské aktivity. Jelikož se stále jedná o hodně široké téma, vztáhl jsem je pouze na kontext Charity ČR.

O této problematice není nic publikováno, a nepodařilo se mi najít ani žádné analýzy některé z charitních podnikatelských aktivit. Výzkum bylo tedy nutné nejprve zaměřit na poznání těchto podnikatelských aktivit. Chtěl jsem také zjistit, zda podnikatelské aktivity přinášejí zakládajícím charitám užitek. Jako cíl výzkumu jsem určil popis zákonitostí fungování podnikatelských aktivit Charity ČR a odhalení jejich přínosu pro Charitu ČR.

Výzkumné otázky jsem si tedy stanovil dvě. Lze je formulovat takto:

Podle jakých zákonitostí fungují podnikatelské aktivity Charity ČR?

Jaký je přínos charitních podnikatelských aktivit pro Charitu ČR?

5.2 Výběr metody

Hlavní cíl této práce spočívá v porozumění fenoménu podnikatelských aktivit. Výzkum, kterým lze jisté problematice porozumět a předat o ní komplexní obraz, je výzkum kvalitativní (Creswell, 1998, podle Hendl, 2005, s. 50). Proto jsem pro dosažení cílů výzkumu použil kvalitativní přístup.

Jako nejvhodnější přístup výzkumu se jeví případová studie. Je velice vhodná ke zkoumání organizací a institucí (Miovský, 2006, s. 96) a je také vhodná k důkladnému zkoumání jednoho nebo několika málo případů. Pro tuto práci jsem použil kolektivní případovou studii, v níž jsem se snažil výsledky zobecnit a získat „větší vhled do dané

problematiky“ (Stake, 1995, podle Hendl, 2005, s. 107). Z rozdělení případových studií R. K. Yinem (1994, podle Hendl, 2005, s. 110) jsem vybral prvky deskriptivní a evaluační studie.

Pro získání dat jsem použil tři metody: pozorování, interview a studium dokumentů. Otevřené zúčastněné pozorování bylo možné uskutečnit jen v těch místech, kde mi to příslušná autorita dovolila. Interview mělo polostrukturovanou formu a byl z něj pořízen záznam na diktafon. Studium dokumentů jsem použil jako doplňující metodu získávání dat.

5.3 Výzkumný soubor

Podnikatelských aktivit Charity ČR není mnoho, přesto by bylo zkoumání absolutního vzorku vhodné buď v rámci rozsáhlejšího výzkumu, nebo s použitím kvantitativního typu výzkumu. Proto jsem určil čtyři výzkumné jevy záměrným výběrem.

Pro výběr konkrétních charit, v nichž výzkum proběhl, jsem použil stratifikovaný záměrný výběr (Miovský, 2006, s. 136). Kritériem výběru mi bylo následující: všechny vybrané podnikatelské aktivity zaměstnávaly znatelně odlišný počet pracovníků. Dále jsem podnikatelské aktivity vybíral tak, aby alespoň jedno zkoumané podnikání bylo nepřímé a alespoň jedno přímé, a aby všechny vybrané charity nebyly z jedné diecéze.

O interview byli požádáni ředitelé charit, abych tím získal názor na podnikatelské aktivity a jejich přínos z pohledu nejvyššího managementu organizace. Všichni oslovení ředitelé s výzkumem souhlasili.

S použitím nahrávacího zařízení při interview ředitelé souhlasili. Mohli se rozhodnout, zda chtějí ve výzkumné zprávě vystupovat anonymně, nebo zda souhlasí s uveřejněním jejich jména i názvu charity.

Data jednotlivých interview jsou znázorněné v tabulce č. 1.

Datum interview	Charita	Typ podnikatelské aktivity
26. 3. 2013	Charita Veselí nad Moravou	Lékárna sv. Lukáše
28. 3. 2013	Charita Svaté rodiny Nový Hrozenkov	Ubytovací služby
5. 4. 2013	Oblastní charita Ústí nad Orlicí	Papírnictví v Letohradě
10. 4. 2013	Charita Zábřeh	Přímé podnikatelské aktivity a Reparto Zábřeh s.r.o.

Tabulka 1: Přehled proběhlých interview

Zahájení interview předcházelo seznámení ředitelů charit s cílem a formou výzkumu a vyžádání si informovaného souhlasu. Obhájená diplomová práce jim bude zaslaná e-mailem.

V průběhu jednoho interview jsem byl ředitelkou Oblastní charity Ústí nad Orlicí požádán, zda by se interview mohla účastnit také ekonomka organizace. Žádosti bylo vyhověno. Také ona byla seznámena s cílem výzkumu.

5.4 Způsob zpracování dat

Audio-nahrávka interview byla doslova přepsána. Data jsem okódoval tak, abych si ke každé výzkumné otázce označil shodné výpovědi. Takto byla data uspořádána do jednotlivých okruhů. Podobná struktura všech prezentovaných výsledků zaručila jejich snadné srovnání.

Jako výsledky výzkumu tedy prezentuji čtyři případové studie. V nich jsem použil informace z okódovaných zápisů dat a z pozorování, obojí bylo doplněno informacemi z dokumentů. Prezentace výsledků končí diskuzí, v níž jsem uvedl nově kategorizované odpovědi na výzkumné otázky.

Není-li uvedeno jinak, jsou v případových studiích označeny kurzívou a uvozovkami přímé citace získané při interview. Přímé citace ekonomky v kapitole 8. označuji zkratkou „ek.“

6 Lékárna svatého Lukáše

Charita Veselí nad Moravou (dále jen CHVNM) patří pod ADCH Olomouc. V roce 1996 založila ve Veselí nad Moravou Lékárnu svatého Lukáše jako formu přímého podnikání. Charita má více živnostenských oprávnění a má zkušenosti i s jiným podnikáním. Provozovala např. prádelnu ve Velké nad Veličkou, která však byla v roce 2010 z provozních důvodů zrušena (CHVNM, 2011, s. 41).

6.1 Charakteristika Lékárny svatého Lukáše

Lékárna svatého Lukáše se nachází spolu se sídlem CHVNM ve stejné budově, navíc má jedno odloučené pracoviště, kterým je výdejna léků ve Vnorovech. Nabízenými produkty jsou *„recepty, výdejky a příprava léků, a volně prodejné léky, potravinové doplňky a tak“*. Tyto produkty jsou nabízeny pouze ve dvou kamenných prodejnách, jiná forma prodeje se nevyužívá. Ředitel CHVNM Petr Kolařík charakterizuje lékárnu především jako zdravotnické zařízení, které je možné provozovat díky obchodní činnosti, která přináší zisk.

Motivem založení bylo především snaha zajistit nový finanční příjem a využít pozemek, který si CHVNM koupila od města. *„Byl tady pozemek v centru města, tak jsme se rozhodli, že postavíme lékárnu, a (...) k ní postavíme tuto budovu, a ta lékárna tehdy vlastně umožnila splácet úvěr na tady tuto stavbu.“* Další sledované motivy pro zahájení provozu lékárny jsou zmíněny v bakalářské práci ředitele CHVNM:

„vhodnou polohou ve středu města se usnadní zásobování obyvatelstva léky na předpis a prodej volně prodejných léčiv, což mělo přispět k tvorbě příznivého pohledu na Charitu; pomoc při ochraně nenarozeného života a propagace přirozených metod plánovaného rodičovství; poskytování pomoci lidem a rodinám ve finanční tísní formou levnějšího prodeje nebo darování (...); pružná a aktivní pomoc lidem při katastrofách, válkách; pomoc misíím, lidem v zemích s nedostatkem léků (...); prodej zdravotnického materiálu, zdravotních pomůcek ostatním charitním zařízením; zisk z provozu bude použit ve prospěch neziskových aktivit, pro jejich další rozšíření a rozvoj“ (Kolařík, 1999, s. 6).

Kromě plánovaného prodeje produktů lékárny okolním charitám se cíle podařilo naplnit (Kolařík, 1999, s. 17).

Lékárna svatého Lukáše se z pohledu zákazníka příliš neliší od jiných lékáren. Jelikož se však jedná o provozovnu charity, může nastat střet poslání díky některým běžně

nabízeným produktům lékáren, jejich užívání je v rozporu s katolickou morálkou. Tento problém je podle slov ředitele vyřešen tak, že „neprodáváme antikoncepci, protože jsme církevní zařízení“. Identita charity tedy byla upřednostněna a provoz lékárny s ní není v rozporu.

Zaměstnávání klientů nebo znevýhodněných osob nebylo cílem lékárny, přesto „jedna paní má částečně invalidní důchod“. Na hlavní pracovní poměr jsou v lékárně zaměstnaní čtyři lékárníci, dvě laborantky a dvě sanitárky. K zaměstnancům lékárny přistupuje vedení stejně jako ke všem jiným zaměstnancům. Finanční odměna pracovníků v lékárně však musí být přiměřená platům zaměstnanců podobné profese v ziskovém sektoru, tedy vyšší, protože jinak by se začala zvyšovat jejich fluktuace a nespokojenost. Proto je „snížení platů na imaginární charitní úroveň neakceptovatelné“ (Kolařík, 1999, s. 10-11).

Na rozvoj lidských zdrojů není kladen příliš velký důraz, „každý je zodpovědný sám za sebe, za svůj vlastní odborný rozvoj a růst, a my tady nejsme proto, abychom to někomu říkali“. Vedení CHVNM však pro rozvoj zaměstnanců vytváří podmínky.

Stakeholdeři Lékárny svatého Lukáše jsou především její zákazníci. Ti se neliší od zákazníků jiných lékáren a nelze mezi nimi příliš identifikovat konkrétní cílové skupiny. „Někteří z nich jsou (...) uživatelé služeb charity, ale není to určitě většina.“ Těm nejsou produkty lékárny doporučovány výhradně.

Mezi další stakeholdery patří hlavně lékaři a zdravotní pojišťovny, které mají s lékárnou smlouvu. „Žádná zvláštní mediální práce se neodehrává.“

Strach z poškození jména CHVNM díky podnikání její ředitel nemá: „Já se s tím neseškávám, (...) nemyslím, že je to něco, co by tu charitu poškozovalo.“ Samotné podnikání je „relativně málo rizikové a málo výnosné, dneska už“. Pro CHVNM bylo otevření lékárny uvedením nového typu služby jen zčásti. „Pro tu charitu to bylo nové, protože neměl s tím nikdo extra zkušenost, (...) ale na samotné existenci lékárny není nic objevného, (...) má to návaznost na ty ostatní zdravotní služby.“

Hlavním problémem Lékárny svatého Lukáše je vysoká konkurence a skutečnost, že prodej lékárenského zboží již obecně není tak výnosný, jako dřív.

6.2 Přínosy Lékárny svatého Lukáše

Hlavní přínosy Lékárny svatého Lukáše pro CHVNM je příjem financí a zvýšení počtu zaměstnaných odborníků. Tyto přínosy byly plánované a předem se s nimi počítalo.

Zisk z lékárny je pro CHVNM významný zdroj financí, i když dříve byl zisk větší. To potvrzují i informace z výročních zpráv CHVNM. Zatímco v roce 2011 činil zisk lékárny asi 268 000 Kč (CHVNM, 2012, s. 42-43), v roce 2009 činil přibližně 1 189 000 Kč (CHVNM, 2010, s. 39-40). Zisk je určen na rozvoj ostatních služeb CHVNM, část z něj je využit na rozvoj lékárny.

Provozování podnikatelské aktivity nemá příliš velký vliv na posílení managementu charity, ale je přínosné hlavně pro ostatní zaměstnance. Nejedná se zde tolik o zvýšení jejich sebevědomí a možnosti seberealizace, přínos lékárny se dotýká spíše praktických denních záležitostí. Pracovníci lékárny *„jsou obohaceni pro ty sestry, když něco potřebují“* a všichni pracovníci lékárny mohou využívat zařízení, které je pořízeno v souvislosti s provozem lékárny, jako je např. kopírka.

Přestože podnikání CHVNM hodnotí okolí dobře, nemá to vliv na ochotu dárců přispívat. Podle ředitele *„je to natolik součástí charity, že nad tím asi nikdo nepřemýšlí“*. Lékárna částečně zvyšuje povědomí lidí o charitě, ale *„ale o charitě je povědomí i bez lékárny“*. Částečné zvýšení publicity charity je dáno tím, že je lékárna umístěna ve stejné budově jako charita a v lékárně je charitní logo. Také jsou lidem do poštovních schránek roznášeny letáky propagující Lékárnu svatého Lukáše, na nichž je uvedeno, že nákupem v lékárně podpoří zákazník hlavní činnost CHVNM.

7 Ubytovací služby v Novém Hrozenkově

Charita sv. Rodiny Nový Hrozenkov (dále jen CHSRNH) poskytuje sociální a zdravotní služby celkem v sedmi obcích. Jednou z nich je i Halenkov, kde je nyní její sídlo. Ve stejné budově se nachází také odlehčovací služby, domov pro seniory a denní stacionář. Jelikož jsou prostory denního stacionáře o víkendech prázdné, využívají se od roku 2009 k ubytování turistů, tedy k přímému podnikání. Kromě toho půjčuje CHSRNH v rámci své hospodářské činnosti kompenzační pomůcky.

7.1 Charakteristika ubytovacích služeb

Ubytovací služby jsou určeny především seniorům a mladým rodinám s dětmi. Vyznačují se naprostou bezbariérovostí. Kromě čtyřlůžkového pokoje a sociálních zařízení mohou návštěvníci využívat společenskou místnost a kuchyňku. Cena ubytování za den činí pro dospělého 150 Kč a pro dítě 90 Kč (nhrozenkov.caritas.cz).

Prvním motivem pro zahájení podnikání byla snaha využít prázdné prostory denního stacionáře. *„Od pátku odpoledne do neděle večera jsou ty prostory prázdné, a protože je to škoda nevyužít, (...) dáváme možnost se v těchto prostorách ubytovat.“* Důvodem podnikání byla také snaha navýšit finanční prostředky a získat nový zdroj příjmů:

„Máme sice vícesložkové financování, ale chceme ještě mít nějaký další zdroj. A právě že teďka se hodně mluví o tom sociálním podnikání, no tak jsme si řekli, že tady toto je taky jeden možný zdroj, který bychom mohli potom následně využít do financování této služby.“

Posláním ubytovacích služeb je umožnění *„rodinám s malými dětmi a lidem v důchodovém věku strávit tady víkend v pěkném prostředí za malý finanční obnos a využít ty prostory“*. K rozporu s posláním CHSRNH nedochází díky důrazu na bezbariérovost prostor a nízké ceny. Takto chce charita zákazníkům také *„pomocť, třeba nejenom seniorům, ale i jiným skupinám těch našich obyvatel, kteří na tom nejsou třeba úplně sociálně dobře nebo patří mezi ty sociálně slabší, kterým vlastně ta charita má spíše poskytovat služby“*. Podnikání je tedy spíše doplněním poslání CHSRNH, která se zaměřuje především na službu seniorům.

Specifikem této podnikatelské aktivity je skutečnost, že při jejím provozování není nutné hradit téměř žádné mzdové náklady. Malým pracovním úvazkem je do podnikání

zapojena asistentka, která má na starosti jeho účetnictví. Zbytek práce vykonají pracovnice denního stacionáře. Toto rozšíření jejich pracovní náplně obnáší především vyjednání data a času příjezdu zákazníka, jeho ubytování, zajištění podpisu smlouvy, převzetí klíčů a případné řešení nenadálých situací.

Silnou stránkou ubytovacích služeb je jejich situování v rekreační oblasti. V okolí je nejen cyklostezka, přírodní koupaliště a hory, ale také další rekreační zařízení, krytý bazén, sauna, restaurační zařízení a velké množství vleků. Vedení CHSRNH si uvědomuje potenciál jiných subjektů, udržuje s jejich majiteli dobré vztahy a nevyklučuje spolupráci s nimi. V budoucnu by ubytovací služby a další zmínění partneři *„mohli nějaké balíčky nabízet tady těm našim ubytovaným“*, ale zatím *„těch klientů není tolik, abychom to tak rozšiřovali“*.

Kromě výše uvedených subjektů považuje CHSRNH za stakeholdery ubytovacích služeb sociální služby v jiných městech a vlastní půjčovnu kompenzačních pomůcek. Do velké míry je pracováno s médii. O CHSRNH je natočen televizní dokument, samotné ubytovací služby jsou nabízeny na charitních internetových stránkách, dříve byla reklama i v místním rádiu a v Katolickém týdeníku. Nově by se informace o charitních ubytovacích službách měla objevit v katalogu cestování a turismu vydaného krajským úřadem.

Poslední skupinou zainteresovaných osob jsou zákazníci ubytovacích služeb. Díky povaze nabízeného produktu se nejedná o uživatele jiných služeb CHSRNH, ale někdy se jedná o klienty sociálních služeb jiných organizací. Často jsou zákazníci zaměstnanci charit z jiných oblastí.

Hlavním rizikem tohoto typu podnikání je nedostatek zájemců o ubytování. V tom případě se totiž nabízená služba stává ztrátovou. Obecně lze ale říci, že riziko podnikání je spíše malé. *„Občas někdo řekne, že charita by měla poskytovat zdarma služby“*, ale jsou to spíše výjimečné reakce. Pověst charity není díky podnikání prakticky vůbec ohrožena.

Hlavním úskalím podnikání CHSRNH je to, *„že se o nás málo ví, a my zas nemáme tolik finančních prostředků na to, abychom to někde tak až moc o sobě dávali vědět“*. Problémem je nejen vysoká cena reklamy, ale také obtíž oslovit vhodnou cílovou skupinu zájemců.

Mezi plány dalšího podnikat patří snaha využít bezbariérový autobus, který má CHSRNH v blízké době získat, i pro ziskové účely.

7.2 Přínosy ubytovacích služeb

Přestože bylo provozování ubytovacích služeb zahájeno za účelem příjmu dalších finančních prostředků, v současné době není ziskové. Pokud by však k vytvoření zisku došlo, byl by zisk využit pro krytí nákladů denního stacionáře.

Největším přínosem ubytovacích služeb je zvýšení povědomí zákazníků o charitě. V budově charity se *„mohou ubytovat lidé, kteří tím, že poznají i ten život, který tady je, u nás na charitě, o tom můžou třeba někde informovat, takže máme i takovou reklamu“*. Ubytování si mohou vytvořit pravdivější představu o charitních zařízeních, protože ta je podle ředitelky CHSRNH někdy odlišná od skutečnosti. Ubytovacím místem je přímo *„objekt charity, takže (...) kdyby se podíval jen na ty nástěnky, tak vidí, co se tady děje“*. Další informace o charitě získá ubytovaný z letáků, charitních listů a dalších materiálů, které si může sám prohlédnout.

Ubytovací aktivity mají přínos i pro všechny zaměstnance CHSRNH. Management se v souvislosti se zahájením podnikání musí naučit nové věci. Pro ostatní zaměstnance mají ubytovací služby přínos v tom, že mohou nabídnout ubytování svým známým. Kromě tohoto praktického přínosu jsou si také vědomi, *„že je to taková jakoby prestiž naší organizace, že něco takového jako děláme, (...) a možná se i snaží, aby ta charita byla na určité úrovni“*. Především pracovníci zaměstnaní v denním stacionáři si to *„berou takto za své“*.

8 Papírnictví v Letohradě

Oblastní charita Ústí nad Orlicí (dále jen OCHUNO) se nachází v Biskupství královehradeckém. Již od svého vzniku na počátku devadesátých let hledalo její vedení možnosti, jak získat finance na běžný provoz. Bylo rozhodnuto o otevření obchodu s levnými obnošenými oděvy, jejichž sběr zajišťovala německá charita. Díky tomuto zdroji financí z vedlejší činnosti se podařilo koupit a opravit dům v Letohradě, kde OCHUNO sídlí, a kde byla i její prodejna. Po čase přestal být obchod s levnými oděvy ziskový, a proto se v roce 2009 změnil na prodejnu papírnictví. OCHUNO také provozuje čajovnu a fotovoltaickou elektrárnu o 22 panelech, jejíž elektrickou energii spotřebovává a případný přebytek prodává do veřejné sítě. Dále se budu zabývat pouze prodejnou papírnictví.

8.1 Charakteristika papírnictví v Letohradě

Papírnictví v Letohradě nabízí zákazníkům běžné papírenské zboží, navíc se zaměřuje na výtvarný materiál, který si kupují převážně žáci místní základní umělecké školy. Dále veřejnosti poskytuje možnost kopírování, laminování a svazování dokumentů do kroužkových vazeb, ale „z toho nejsou nějaké velké částky“, proto tyto služby nabízí „jako takovou doplňkovou službu, servis lidem“.

Motivy pro zahájení podnikání byly pouze finanční. „*My jsme potřebovali získat ještě další zdroj financování našich služeb. A ze začátku se nabídl ten second hand.*“ Papírnictví považuje vedení charity spíše za kontinuální pokračování jednoho podnikání, v němž se pouze vyměnil typ nabízeného zboží. „*Po patnácti letech se ukázalo, že už to není tak výnosné, tak jsme hledali prostě jiný sortiment, v čem bychom mohli pokračovat. A nabídlo se tady to papírnictví. Zatím si myslím, že se to osvědčuje.*“

Skutečnost, že je papírnictví provozováno v rámci činnosti OCHUNO, zákazník příliš nepocítí, papírnictví se téměř ničím neliší od jiných podobných obchodů, „*je to úplně tuctový obchod*“. Rozpor v jeho provozování a poslání charity žádný nenastává. „*Neprodáváme nic, co by poškodilo jméno charity*“ (ek.). „*Je to prostě nějaká podpůrná činnost, která má podepírat to naše hlavní poslání.*“

V papírnictví je zaměstnaná jedna prodavačka, která tam prodávala zboží již v době, kdy obchod nabízel levné oděvy, a dále dvě slečny na dohodu. Ke všem z nich se přistupuje obdobným způsobem, jako k ostatním zaměstnancům OCHUNO, jen je jejich

výkon možné hodnotit do tržeb. „Podle toho dostává třeba i odměnu, podle výše tržeb. Takže na tom má v podstatě i vlastní zájem, aby to prosperovalo.“ Prodavačky v papírnictví mají „úplně stejné podmínky asi jako v kterékoliv jiné prodejně“. Měly by samy být iniciativní, zjišťoval, o které typy produktů je největší zájem, případně můžou jezdit na veletrhy, aby se orientovaly v současné nabídce zboží na trhu. Personální práce není příliš náročná, což je dáno tím, že prodavačka je vyučená v oboru a s prodejem si „jako odborník umí poradit a dělá to velice dobře“.

Hlavními stakeholdery papírnictví jsou dodavatelé a zákazníci. Dodavatelé ve svých nabídkách OCHUNO žádným způsobem nezvýhodňují. „Oni spíš, když jsme začínali, neměli v nás moc důvěru. Nevěřili, že charita by byla tak schopná v té podnikatelské činnosti jako ostatní podnikatelé“ (ek.).

Zákazníky papírenství je jiná cílová skupina než klienti OCHUNO. Díky tomu, že je papírnictví blízko škole, jsou jimi často její žáci. Dalšími zákazníky je široká veřejnost a právnické osoby. Ti odebírají charitní zboží převážně proto, že „tady mají asi největší výběr. A je to takové nejbližší, nejdosažitelnější.“ Motivem nákupu je podpora charity jen u malého počtu právnických osob. „Možná jeden dva jo. Někdy jo, ale určitě musí být pořádná nabídka, jako v normálním obchodě“ (ek.).

Riziko podnikání je přibližně stejné, jako u každého jiného podnikání. „Jako charita v tomto nemáme žádnou úlevu, výhodu, nic, prostě musíme tady obstát na tom trhu.“

Jediným větším současným rizikem papírnictví je konkurence jiných subjektů. S touto má OCHUNO již negativní zkušenost, neboť nárůst počtu second-handů v Letohradě zapříčinil ukončení provozování obchodu s levnými oděvy.

8.2 Přínosy papírnictví v Letohradě

Pro OCHUNO je hlavním přínosem z provozování papírnictví příjem financí, protože „to byl smysl, proč se to zřizovalo, a ten smysl trvá dál.“ Celkový zisk z provozování papírnictví a čajovny v roce 2011 činil asi 122 000 Kč (OCHUNO, 2012, s. 31). Není dlouhodobě plánováno, kolik procent zisku bude určeno na rozvoj prodejny, a kolik bude využito v rámci hlavní činnosti OCHUNO, ani který program v hlavní činnosti z něj bude podpořen. Kromě navýšení finančních prostředků je „výhodné pro charitu si shánět i jiné druhy financování. Jako mít co největší rozmanitost financování,

když jedno vypadne, tak aby bylo další. Takže to je jenom v zájmu charity najít toho financování víc druhů“ (ek.).

Přínosy papírnictví pro všechny zaměstnance CHUNO jsou pouze praktické a vyplývají z toho, že mohou papírenské zboží nakupovat v blízkosti svého pracoviště. Management musí více dbát na to, *„aby ta podnikatelská činnost nebyla přítěží. Poslání organizace je někde jinde a tohle opravdu musí působit podpůrně. Tomu se ani ředitel nemůže věnovat nějak padesáti procenty (...), to si myslím, že by bylo špatně.“*

Podnikatelská činnost má dále přínos na vnitřní procesy OCHUNO. *„Máme zmapované dodavatele papírenského zboží (...), třeba i na režii už víme, kde nakoupit“ (ek.).*

Většina zákazníků si pravděpodobně neuvědomuje, že nakupuje v charitním papírnictví. Dárci se pravděpodobně dívají na podnikatelskou činnost spíše pozitivně a ocení, že neziskový subjekt je schopen si část příjmů opatřit vlastními silami. Povědomí o OCHUNO mezi občany Letohradu papírnictví nezvyšuje příliš, ale slouží jako dobrý orientační bod pro její najítí. Reklama charity je v papírnictví umístěna pouze jako doplněk nápisu „Papírnictví“ poblíž vchodu do obchodu.

9 Podnikání Charity Zábřeh

Charita Zábřeh (dále jen CHZ) patří do Olomoucké arcidiecéze. Svoji činnost zahájila v roce 1992 a již od této doby „hledala finanční zdroje, které by byly volné, které by mohla investovat třeba do projektů, které neměly a stále nemají systémový zdroj financování“. CHZ má dlouhodobou zkušenost s přímým podnikáním, o kterém bude stručně pojednáno v následující podkapitole. CHZ začala v posledních letech jako jedna z mála charit také podnikat nepřímým způsobem, a to prostřednictvím sociální firmy Reparto Zábřeh, proto se v dalších dvou podkapitolách zaměřím na její nepřímé podnikání.

9.1 Přímé podnikání Charity Zábřeh

Vedle budovy CHZ se nachází vstup do prodejny Ledňáček, která je provozována jako její vedlejší činnost. Nabízí především cukrovinky, drobné výrobky potravinářského charakteru a sezónní zboží. Prodej zboží se neuskutečňuje pouze v kamenné prodejně, ale Ledňáček také dříve nabízel potravinářské produkty při různých akcích v zábřežském Katolickém domě. Zákazníci prodejny Ledňáček „vědí, že v okamžiku, kdy si koupí něco v našem obchůdku, tak podpoří sekundárně i činnost charity, protože ta marže jde na fungování tohoto zázemí.“

Další prodejnou CHZ byl obchůdek Krámek, který nabízel k prodeji výrobky uživatelů charity, a to nejen místní, ale také charit okolních. Provoz Krámku byl zajišťován dobrovolníky, ale i tak se po čase ukázal jako ekonomicky neudržitelný. Po krátké odmlce byl jeho sortiment přestěhován na recepci CHZ, kde si jej lidé mohou koupit. Mimo to zde mají možnost za poplatek využívat počítač s přístupem na internet a tiskárnu.

CHZ se aktivně podílela na odstraňování následků povodní v ČR v roce 1997. Pro tento účel pořídila vysoušeče, které byly později nevyužité. „V Zábřehu tento sortiment chyběl, byla tady půjčovna ručního nářadí, nicméně ty vysoušeče bylo jakési nevykryté místo,“ proto je začala CHZ pronajímat, a to především právníkům osobám.

CHZ pronajímá chatu na Olšanských horách. Cílovou skupinou jsou především farní společenství, scholy a zaměstnanci charit. Kromě podnikatelského záměru je provozování chaty sledován cíl spolupracovat s farnostmi a organizacemi občanského sektoru věnující se mládeži.

Po rekonstrukci sídla CHZ bylo v jeho prostorách vytvořeno zázemí vhodné k provozování školení nebo jednání. Protože není využíváno nepřetržitě, je pronajímáno

jiným subjektům za komerční úhradu. Tyto prostory také využívá místní farnost pro výuku náboženství či pro přípravu lidí ke křtu. *„To je něco, kde ten byznys dělat nemusíme, kde to je o té spolupráci, fara nám nabídne propagaci v jejich zpravodaji, my zase faře nabídneme zázemí v našich prostorách.“*

CHZ chtěla reagovat na těžkou situaci nezaměstnaných osob se zdravotním postižením. Protože se příliš *„neosvědčilo kombinovat je do našeho hlavního provozu“*, a protože *„charita se nemá dělat vůči vlastním zaměstnancům“*, byla od roku 1999 vytvářena nová pracovní místa formou chráněných dílen. Jednalo se o pracoviště zaměřující se především na kompletační, přebalovací a dokončovací výrobu, později byla také otevřena chráněná šicí dílna. Navíc byla vytvořena dvě chráněná pracoviště ve spolupráci s Českými drahami a s městem Zábřeh. Jedná se o provozování veřejných toalet. Tato pracoviště mají oproti chráněným dílnám tu výhodu, že se zde zaměstnanci více setkávají s většinovou společností a získají od ní zpětnou vazbu *„na kolik ta jejich práce má efekt, jak je třeba i z její strany hodnocena“*.

Novou situaci pro chráněné dílny přinesl od 1. ledna 2012 zákon o zaměstnanosti. Ten změnil podmínky poskytování náhradního plnění, takže jej již CHZ nemohla nabízet, protože celkem nezaměstnávala víc jak 50 % osob se zdravotním postižením. *„Možnost přizpůsobit se byla pouze jedna: vyčlenit celý ten úsek chráněných dílen, chráněných pracovišť do samostatného právního subjektu.“* Proto byla v lednu roku 2012 založena sociální firma Reparto Zábřeh s.r.o. a od 1. července toho roku nahradila činnost chráněného pracovního místa v prostoru Českých drah a chráněných dílen. Ostatní hospodářská činnost CHZ zůstala jako její činnost vedlejší, protože *„v rámci všech benchmarkingů, které teď v sociálních službách probíhají (...), chceme stále mít takový ten pilíř vícezdrojovosti financování“*.

9.2 Charakteristika RepartaZábřeh

Dříve, než se rozhodlo o přesunu podnikání do nové obchodní společnosti, bylo nutné zvážit, *„jak bude schopno uživit samo sebe, své zaměstnance, protože to s.r.o. má rázem úplně jinou situaci, je odříznuté od mnoha dotačních grantových příležitostí, je to klasický podnikatelský subjekt a takto na něj to okolí pohlíží“*. Z tohoto důvodu byl ukončen provoz šicí dílny, která by byla velkou ekonomickou zátěží celého podnikání.

CHZ a Reparto Zábřeh je spolu propojeno celkem 5 smluvními akty. Podle zakladatelské smlouvy jsou jeho společníci CHZ a ACH Olomouc, přičemž CHZ má 90%

obchodní podíl. Smlouva o převodu práv a povinností vyplývající z pracovněprávních vztahů měla zajistit zaměstnancům kontinuální přechod mezi oběma zaměstnavateli. Mandátní smlouvou je zajištěno vykonávání některých činností Reparta Zábřeh nadále CHZ, a to mimo jiné i z toho důvodu, aby se zaměstnancům CHZ nemusely zkracovat jejich pracovní poměry. Dalšími smluvními akty je smlouva o pronájmu nebo podnájmu zázemí a nájemní smlouvy týkající se movitého majetku. Důvodem smluvního uspořádání mezi oběma subjekty je mimo jiné to, „*aby v podstatě pro kohokoliv zvenku bylo vidět, kde je to jasné dělítko, co je charita, a co je Reparto*“.

Hlavním motivem pro zaměstnávání znevýhodněných osob byla snaha těmto lidem pomoci řešit jejich těžkou situaci. Druhým důvodem podnikání byla nutnost zajistit nový zdroj financí. Motivem převedení činnosti do samostatné právnické osoby byla snaha si udržet zákazníky motivované možností si nakoupit zboží v rámci náhradního plnění.

Posláním Reparta Zábřeh je „*být podnikáním s lidskou tvář*“. Snahou sociální firmy je také představit své zaměstnance spolupracujícím subjektům ne jako osoby závislé na sociálních dávkách, ale „*že to jsou lidé, kteří tvoří hodnoty (...), kteří dokážou udělat dobrou práci, za kterou se nemusí stydět*“.

Činnost a poslání CHZ je činností Reparta Zábřeh rozvíjeno, neboť sociální firma může „*pomáhat lidem, kteří jsou opravdu v nějakém problému*“. Na druhou stranu klade propojení obou subjektů na ředitele CHZ, který je zároveň jednatelem Reparta Zábřeh, velkou zátěž, protože se zde „*v sobě snoubí dva těžko kompatibilní světy. A člověk pak je ve schizofrenní situaci, protože v rámci jednoho dne řeší část agendy pro charitu, část agendy pro Reparto, a musí se přepínat mezi světem milosrdné lásky a byznysu*.“ Při provozování sociální firmy poskytující jiným subjektům náhradní plnění se navíc otevírá etické dilema, zda je možno zboží pouze nakupovat a přeprodávat. Tento způsob prodeje nebyl v charitních chráněných dílnách realizován, aby se nepoškodilo jméno CHZ. V Repartu Zábřeh „*už to není tak, že bychom to striktně odmítali (...), ale z toho zisku dotujeme to, co by nám v Repartu ekonomicky smysl nedávalo, a to je to provozování chráněných pracovišť, těch veřejných toalet*.“

Reparto Zábřeh zaměstnává trvale téměř 30 osob, z nichž je asi 90 % zdravotně znevýhodněných. Kromě toho nabízí od října do listopadu asi 70 dalších pracovních míst na sezónní práce. Vedení Reparta Zábřeh se snaží zaměstnance dále vzdělávat a zvyšovat jejich kompetence potřebné k výkonu profese. Dříve byla na pracovišti zřízena pozice sociálního pracovníka pro potřeby zaměstnanců chráněných dílen, nyní mají pracovníci možnost navštěvovat občanskou poradnu. Reparto Zábřeh převzalo veškeré

vnitroorganizační pravidla, směrnice o odměňování a další předpisy z chráněných dílen CHZ. Zaměstnanci Reparta Zábřeh jsou v současnosti odměňováni úkolovou mzdou, ale od příštího pololetí by ji měl doplnit premiový systém odměňování. Výkon pracovníka, a tedy i jeho odměna, je totiž nyní vázána nejen na jeho rychlost a šikovnost, ale také na míru jeho znevýhodnění. Nový systém by mohl zohlednit např. *„ochotu absolvovat nějakou mimořádnou odpolední směnu“*.

Reparto Zábřeh spolupracuje s velkým množstvím stakeholderů. Úzce spolupracuje se samosprávami obcí, ve kterých jsou jeho provozovny, a s tamějšími firmami. *„Snažíme se o symbiózu v tom daném místě s těmi mnoha subjekty.“* Dalšími stakeholdery jsou média, skrze které je informováno o činnosti firmy, úřad práce, České dráhy a samozřejmě CHZ a ACH Olomouc. Hlavními zákazníky Reparta Zábřeh jsou právnické osoby, které si objednávají zakázky.

Riziko nepřímého podnikání CHZ je přibližně stejné, jako u každého jiného podnikání. Reparto Zábřeh se musí potýkat s tím, že mu odběratelé zadávají zakázky na sezónní zboží, a proto musí zaměstnávat některé pracovníky jen po část roku. Na druhou stranu se snaží podnikatelské riziko různými způsoby minimalizovat. *„Snažíme se neorientovat se na jednoho velkého dodavatele výroby, ale mít jich vícero, abychom i to riziko nějakým způsobem minimalizovali.“* Z důvodu minimalizace rizika bylo také rozhodnuto, že nová obchodní společnost bude mít podobu s.r.o., protože to *„byla právní forma, která se nám pro to zdála být příhodná, ke které nám svolil i zřizovatel otec arcibiskup. Je tam možné totiž celkem jednoduše zajistit, že to nebude aktivita, která se z církve nebo z charity úplně vyvede.“* CHZ se takto nemusela *„bát o to, že o část svého majetku, svého know-how, třeba takto i přichází“*.

Za největší současný problém Reparta Zábřeh považuje jeho jednatel jednoznačně cash flow. Nárazově chybějící finanční prostředky nemůže poskytnout CHZ, protože peníze v organizaci občanského sektoru jsou vázány účelem dárce, a proto by se jednalo o porušení rozpočtové kázně. Není vhodné, *„aby neziskovka podporovala ziskový subjekt, spíš by to mělo být naopak“*. Například *„provozní dotace z úřadu práce, byť je to jenom těch 14 % z našeho rozpočtu, tak za 3. kvartál roku 2012 (...) nám byly vyplaceny někdy v polovině listopadu“*. Dalším problematickým bodem jsou předpokládané investice do nových technologií z důvodu zachování konkurenceschopnosti.

9.3 Přínosy Reparta Zábřeh

Hlavním přínosem provozování nepřímého podnikání CHZ je vytvoření pracovního uplatnění pro její uživatele služeb, a proto je snaha vytvořit nová pracovní místa pro osoby s mentálním postižením. Reparto Zábřeh navíc nabízí možnost pracovního uplatnění pro osoby, které často žádají v CHZ o finanční příspěvek. Takto si jednak mohou sami peníze vydělat, a také je možnost zaměstnaného žadatele o pomoc více poznat a pomoci mu efektivnějším způsobem.

Další přínos podnikání CHZ je finanční. *„Byli bychom rádi, aby Reparto Zábřeh z hospodářského výsledku dokázalo podpořit i aktivity matky.“* Samostatné s.r.o. zatím funguje příliš krátko na to, aby ze svého zisku uhradilo CHZ celý poskytnutý vklad. Předpokládá se však, že po jeho vrácení bude CHZ dále finančně podporovat. Podle předběžného plánu by mělo 60 % zisku připadnout Repartu Zábřeh na rozvoj vlastní činnosti, 20 % na motivační prémiový systém pro zaměstnance a zbylých 20 % by mělo být směřováno jeho zřizovateli, tedy CHZ.

CHZ si není vědoma možných přínosů nepřímého podnikání i pro vlastní zaměstnance, ale nevylučuje je. Znatelnější jsou přínosy pro management CHZ. *„Člověk získává trochu větší pochopení pro ty firmy, co jak mají, jak žijí ekonomickou krizí, protože mnohdy je to o tom, že si taky posteskneme společně. Že oni taky řeší nějaký rozvoj a stabilizaci svého fungování.“* Podnikání pomáhá CHZ také při získávání darů. *„Ty firmy, se kterými spolupracujeme, to dokážou vždycky dobře ocenit a ta jejich podpora je taková více automatická. Protože nás znají ještě z trochu jiného úhlu pohledu.“* Podnikáním se také udržují dobré vztahy s partnery, protože *„i když třeba nemají na to dát charitě příspěvek, tak si řekneme, že ta doba je těžká, jak pro ně, tak pro nás. I tohle je fajn.“*

Poslední velkou oblastí, v níž je Reparto Zábřeh přínosné, je zvýšení povědomí veřejnosti o CHZ. Některé výrobky jsou prodávané i do zahraničí, kde je charita vnímána jako dobrá prodejní značka. Zatímco v Česku si lidé kupují charitní produkty spíše z milosrdenství, například v Rakousku *„je to víc program té společnosti, že se tímto způsobem přihlásí k pomoci lidem, kteří jsou nějak znevýhodnění, nebo naopak firmám, organizacím, které se o ně takto starají“*. Proto odběratelé Reparta Zábřeh oceňují, že se tato sociální firma odkazuje na CHZ.

10 Diskuze

První výzkumnou otázkou, kterou jsem si položil, jsem chtěl zachytit společné rysy různých podnikatelských aktivit Charity ČR. Snažil jsem se v co největší možné míře identifikovat názor managementu jednotlivých podnikajících charit.

Zástupci všech mnou zkoumaných charit uvedli, že důvodem zahájení jejich podnikatelských aktivit bylo sledování finančního motivu, v OCHUNO se jednalo o důvod jediný. Domnívám se, že pro management charit je financování jejich provozu zásadní otázka a podnikatelské aktivity jsou jednou z nemnoha možností generování zisku.

Při podnikatelských aktivitách Charity ČR je často provozována živnost odlišná od hlavní charitní činnosti. Díky tomu hrozí u některých z nich rozpor mezi posláním podnikatelských aktivit a posláním Charity ČR. Aby k rozporu nedošlo, činí ředitelé charit ve svých podnikatelských aktivitách konkrétní opatření. Takto podnikatelské aktivity činnost Charity ČR podporují a doplňují.

Přístup k zaměstnancům podnikatelských aktivit se v různých charitách od sebe liší. V jedné charitě nebyly lidské zdroje vůbec rozvíjeny, v jiné charitě byla práce se zaměstnanci velice důkladná. Rozdílnost ve výpovědích ředitelů mohla být ale do jisté míry způsobena tím, že někteří z nich vnímají rozvoj zaměstnanců více automaticky, a proto jej nepovažují za příliš významný. Myslím si, že podnikání nepřímé a zaměstnávání znevýhodněných osob rozvoj lidských zdrojů do značné míry předpokládá.

Na osoby zaměstnané v přímých podnikatelských aktivitách je jejich nadřízenými nahlíženo stejně jako na všechny ostatní zaměstnance charity. Rozdíl jsem však ve všech případech zaznamenal v jejich odměňování. Podle mého názoru je to způsobeno tím, že se podnikatelské aktivity nacházejí na pomezí ziskového sektoru, o kterém si dovoluji říct, že jsou v něm obecně vyšší mzdy než v sektoru občanské společnosti. Druhým důvodem jiného odměňování je fakt, že v ziskovém sektoru je snadnější vytvořit motivační prémiový systém než v oblasti poskytování neziskových služeb.

Ředitelé charit vyjmenovávali jako své stakeholdery různé typy subjektů. Někdo za ně více považoval zákazníky, jiný potenciálně spolupracující obchodní partnery, nebo třeba místní samosprávu, firmy a média. Domnívám se, že je rozdílnost odpovědí dána nejen odlišnostmi jednotlivých podnikatelských aktivit, ale také tím, že se v jejich prezentaci opět mohl do značné míry odrazit individuální názor jednotlivých respondentů.

Prekvapilo mě, zákazníci podnikatelských aktivit pocházeli ve všech případech z jiných cílových skupin než jsou uživatelé charitních služeb poskytovaných v činnosti

hlavní. V žádné podnikatelské aktivitě charit se sice nákup produktů jejími uživateli nedá vyloučit, ale podnikatelské aktivity nejsou pro ně primárně určeny. Největší propojení shledávám v ubytovacích službách, které sice jsou velice vhodné i pro uživatele Charity ČR, ale nepředpokládá se jejich využívání klienty CHSRNH, která je provozuje. Za nejmenší propojení cílových skupin považuji nepřímé podnikání CHZ, jehož hlavními zákazníky jsou ziskové právnické osoby. Na druhou stranu je zde velké propojení mezi jejími uživateli a zaměstnanci.

Respondenti považují míru podnikatelského rizika, které podstupují, za srovnatelnou s velikostí rizika každého obdobného podnikání provozovaného ziskovým subjektem. Ředitel CHVNM uvedl, že provozování lékárny je rizikové poměrně málo. Domnívám se, že je tomu tak proto, že značná část výnosů této podnikatelské aktivity přichází od zdravotních pojišťoven, jedná se tedy o poměrně stabilní příjem financí.

Matice rizika (Němeček, 2006, s. 4) předpokládá, že je možné odhadnout riziko podnikání organizací občanského sektoru podle toho, zda nabízejí nový produkt, a zda je produkt určen pro novou cílovou skupinu. Podle této matice jsem se pokusil ohodnotit jednotlivé zkoumané podnikatelské aktivity (u CHZ pouze podnikání nepřímé) a identifikovat míru rizika jejich podnikání. Jedná se ale pouze o mé obecné zhodnocení bez použití hlubšího srovnávacího nástroje, proto jsou výsledky pouze orientační.

Podle matice rizika by byly nejméně rizikovou podnikatelskou aktivitou ubytovací služby, protože jejich poskytovaný produkt je velice podobný jako nabízená služba v činnosti hlavní a je mimo jiné určen pro uživatele ostatních charit. Ostatní podnikatelské aktivity jsou v sektoru D, který znázorňuje nejvyšší míru rizika. Lékárna svatého Lukáše sice nabízí nový produkt nové cílové skupině, ale obojí je ještě poměrně hodně spjata s hlavní činností CHVNM a lze zde předpokládat jistou propojenost. Zbývající dvě podnikatelské aktivity jsou charakterem poskytované služby značně vzdálené od poslání Charity ČR. Taktéž cílová skupina zákazníků není spojena s uživateli služeb Charity ČR, proto jsou tyto dvě aktivity ze zkoumaného vzorku shledány jako nejrizikovější. Podnikání CHZ oslovuje svými výrobky především právnické osoby, proto je na matici umístěno na místě signalizující největší riziko.

Zaznamenání podnikatelských aktivit do matice rizika je pouze přibližné. Přesto lze na matici jasně vidět, že do výzkumného vzorku nebyly vybrány takové podnikatelské aktivity, které se uskutečňují vůči klientům Charity ČR. Je to způsobeno především tím, že v sociální oblasti jsou podle mého názoru takovéto podnikatelské aktivity spíše výjimečné,

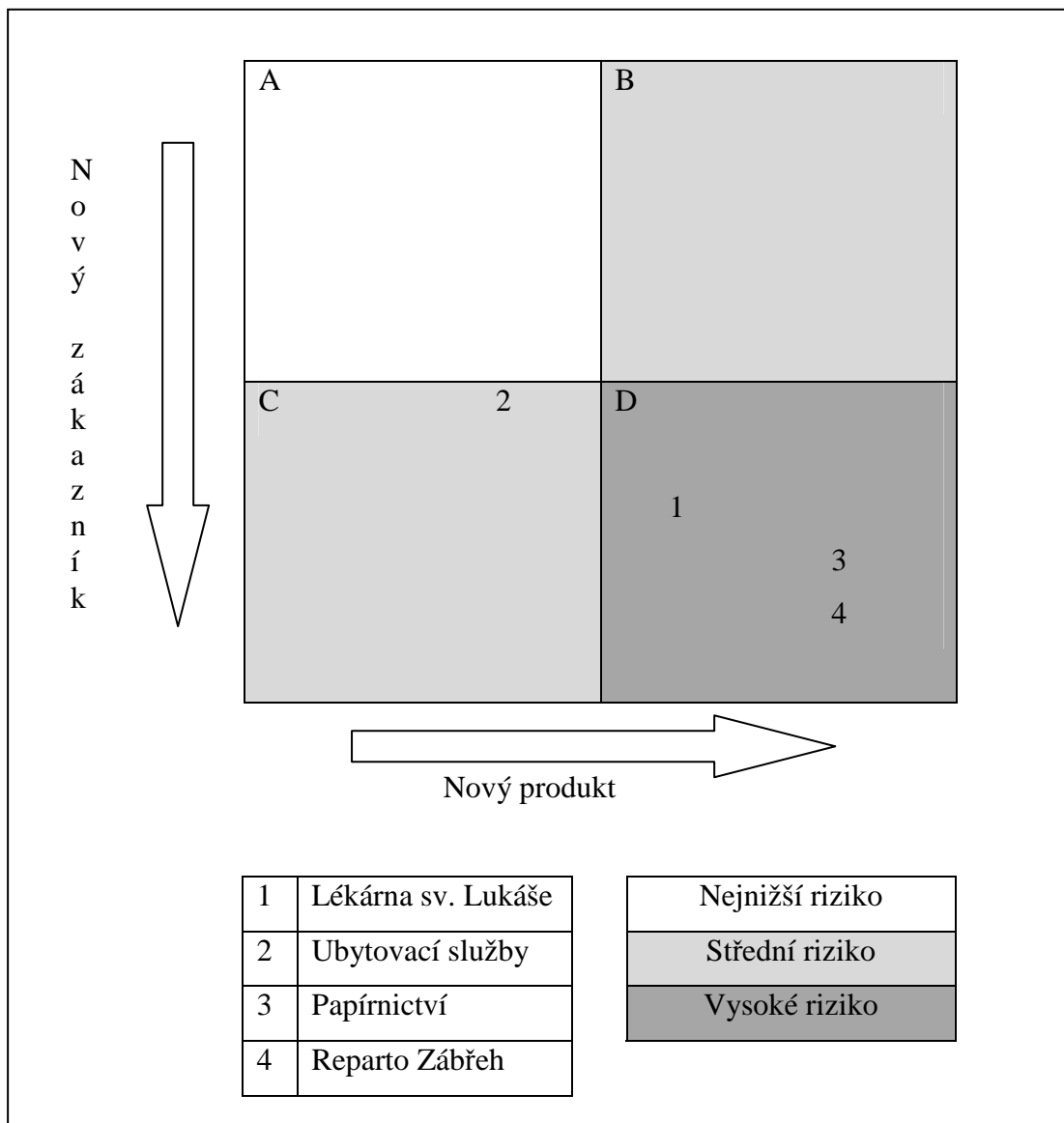

Schéma 2: Matice rizika (Němeček, 2006, s. 4), upraveno.

a pokud také existují, nebudou příliš zaměřeny na zisk. Zde vidím prostor pro další výzkum.

Zástupci všech zkoumaných charit považují za největší aktuální problém přímého podnikání konkurenci. Naopak u nepřímého podnikání CHZ bylo největším problémem označeno cash flow a plánované investování do nových technologií.

Podnikatelské aktivity byly zakládány především za účelem zvýšení finančních prostředků, a proto tento přínos management charit považoval za velice důležitý. Jinak tomu bylo pouze v CHSRNH, kde se zatím nedaří ubytovací služby provozovat ziskově. Překvapilo mě, že ředitelé charit považují za důležité finanční prostředky nejen zvýšit, ale

také získat jejich nový zdroj. V charitách není příliš plánováno, která z jejich hlavních činností bude prostředky získanými přímými podnikatelskými aktivitami podpořena, ani jak velká část zisku půjde do rozvoje podnikání. Naopak je tomu u nepřímého podnikání CHZ. To, že je v tomto případě procentuelně vymezeno rozdělení zisku, je podle mého názoru předpokladem nepřímého podnikání pro zvýšení jeho transparentnosti.

Při výzkumu jsem očekával, že budou mít podnikatelské aktivity značný přínos pro řadové zaměstnance, kteří takto budou více hrdí na svoji podnikající charitu. Tato skutečnost se objevila pouze v hodnocení ředitelky CHSRNH. Na druhou stranu se jedná o jev, o kterém nemusí management charity jistě vědět. Naopak jako velice významné pro všechny zaměstnance se ukázaly praktické přínosy, neboť mohou využívat nové možnosti, mezi něž patří nákup nabízených produktů, využívání vytvořeného zázemí nebo konzultace se zaměstnanci podnikatelských aktivit.

Podstatný přínos podnikatelských aktivit pro management charit zaznamenávají pouze někteří jejich ředitelé. Jednak se musí díky podnikání naučit nové věci a jednak se dají tímto způsobem více poznat principy fungování firemních dárců.

Domníval jsem se, že podnikatelské aktivity budou podstatně zvyšovat povědomí lidí v jejich okolí o charitě. Tento předpoklad se ukázal jako částečně mylný, protože široká veřejnost si většinou neuvědomuje, že konkrétní produkt je nabízen charitou. V jednom případě byla charita prezentována jako dobrá značka pro produkty. Respondenti se neshodovali v odpovědi, zda podnikatelské aktivity zvyšují ochotu dárců charitě přispívat.

Ředitelé charit často považují provozování podnikatelských aktivit za něco běžného, co není ani potřeba systematicky zkoumat. Všichni ředitelé hodnotili podnikání pozitivně a doporučili by jej i ostatním charitám.

Při hodnocení výsledků výzkumu jsem si uvědomil skutečnost, že podnikatelské aktivity přímé a nepřímé se od sebe v mnoha ohledech liší. Další výzkum v této oblasti by se tedy mohl ptát na rozdíly mezi těmito dvěma typy. Bylo by také vhodné vytvořit kvantitativní výzkum, který by pracoval s absolutním vzorkem charit buď na území celé ČR, nebo alespoň v jedné diecézi.

Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zaměřil na podnikatelské aktivity charit v ČR. Mým cílem bylo identifikovat jejich společné rysy a jejich přínos pro charity.

Charita ČR má své pevné místo mezi organizacemi občanského sektoru, které jsou základem každé občanské společnosti. Současná legislativa jí umožňuje podnikání, a to jak přímé, kdy podniká vlastním jménem, tak i nepřímé, ke kterému může zakládat obchodní společnosti nebo s nimi být v jiném smluvním aktu. V samotných podnikatelských aktivitách se tedy střetávají principy sektoru občanského i tržního, což je staví v prostředí národního hospodářství do specifické situace.

Důvodem podnikání charit je především jejich snaha získat nový zdroj financování a navýšit objem finančních prostředků, které jsou vázané pouze účelem jejich využití v hlavní činnosti. Díky specifickému postavení podnikatelských aktivit na rozmezí dvou sektorů se otevírá otázka jejich souladu s posláním Charity ČR a ředitelé jednotlivých organizací jsou nuceni tento stav řešit omezením na poli podnikatelských aktivit. Díky tomu nedochází k rozporu s posláním Charity ČR a podnikatelské aktivity se spíše stávají jeho doplněním nebo naplněním. Přístup k zaměstnancům podnikatelských aktivit a jejich rozvoj je v jednotlivých podnikatelských aktivitách různý, ale i když se k nim nejčastěji přistupuje jako k ostatním zaměstnancům, je systém jejich odměňování mírně odlišný od systému výplaty mezd pracovníků charity v hlavní činnosti. Podnikatelské aktivity se pohybují ve velkém prostředí dalších subjektů, mezi něž patří převážně spolupracující firmy, spolupracující sociální služby, dodavatelé, zastupitelstva měst, média zákazníci. Ti byli ve všech zkoumaných podnikatelských aktivitách odlišní od cílové skupiny, které jsou poskytovány charitní služby. Míru rizika hodnotí ředitelé charit jako střední nebo jako poměrně malou. Za největší hrozbu přímých podnikatelských aktivit je považována konkurence, u nepřímých se jednalo o problémy spojené s nedostatkem hotovosti.

Největším přínosem podnikatelských aktivit je možnost využít jejich zisk k finanční podpoře hlavní činnosti charity. Ve charitách zpravidla nebylo příliš plánováno, na co přesně bude zisk využit, a ne všechny podnikatelské aktivity zisku dosahují. Mezi další přínosy podnikatelských aktivit patřilo zvýšení povědomí veřejnosti o činnosti charity, drobné praktické přínosy pro zaměstnance, zvýšení pocitu naplnění pro některé zaměstnance, poskytnutí placené práce znevýhodněným osobám a možnost poznat uživatele charitních služeb a účinněji jim pomoci. Přínos podnikatelských aktivit ve snazším získání dárců se u všech zkoumaných charit nepotvrdil.

Mezi hlavní limity výzkumu považuji poměrně malý výzkumný vzorek. U většiny odpovědí došlo k saturaci, ale otevřely se také některé pro mě nové informace, které by stálo za to dále zkoumat. Jelikož se nejednalo o příliš častou situaci, a protože případová studie předpokládají zaměření se pouze na několik málo případů, nepovažoval jsem výzkumy s dalšími respondenty za nutné. Výsledky práce se tedy dají zobecnit jen omezeně.

Získané výsledky mohou posloužit k pochopení fungování podnikatelských aktivit. Obhájená diplomová práce bude zaslána respondentům. Ti budou moci srovnat vlastní podnikatelské aktivity s činností jiných charit. Poznání vlastní organizace i pochopení principů fungování obdobných subjektů je základem benchmarkingu, jehož nástroji je možné dosahovat zvyšování efektivnosti a kvality. K diplomové práci bude mít přístup také široká veřejnost, a tak může ke stejnému účelu využít výsledky výzkumu i management dalších charit. Charitám a jiným obdobným organizacím mohou výsledky výzkumu pomoci zahájit vlastní podnikání aktivity.

Použitá literatura

Monografie, články, příspěvky, dokumenty

- II. Vatikánský koncil. *Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě Gaudium et spes*. In *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Praha: Zvon (1995).
- Bednář, M. (2006). Zvyšování kvality sociálních služeb. In Doležel, J. (Ed.), *Spravedlnost a služba* (s. 6-14). Olomouc: CARITAS-VOŠ sociální Olomouc.
- Benedikt XI. (2012). *Encyklika Deus caritas est*. Praha: Paulínky.
- Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona* (Český ekumenický překlad). Praha: Česká biblická společnost (2001).
- Biskupství litoměřické (2010). *Stanovy Oblastní charity Ústí nad Labem*. Litoměřice: biskupství litoměřické.
- Boukal, P., Vávrová, H., Novák, T., Sieber, P. (2007). *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconimica.
- Brančíková, L. (2010). *Sociální přidaná hodnota podnikání: Jak ji identifikovat, vymezit a využít*. Svaz českých a moravských výrobních družstev.
- Commission of the European Communities (2001). *Green Paper: Promoting a European Framework for Corporate Social Responsibility*. Brusel: Commission of the European Communities.
- Česká biskupská konference (2006). *Církev Římskokatolická: Základní dokument*. Praha: ČBK.
- Česká biskupská konference (2009). *Kodex Charity Česká republika*. Praha: ČBK.
- Česká biskupská konference (2013). *Charita Česká republika: Stanovy*. ČBK.
- Česká společnost pro jakost (2004). *Model excellence EQFM*. Praha: Česká společnost pro jakost.
- Dohnalová, M. (2009). *Sociální ekonomika - vybrané otázky*. Praha: VÚPSV, v.v.i.
- Dohnalová, M., Deverová, L., Petrlíková, B., Svoboda, J. a kol. (2007). *Sociální ekonomika: Sociální podnikání*. Brno: Akademické nakladatelství CERM.
- Dohnalová, M., Průša, L. a kol. (2011). *Sociální ekonomika*. Praha: WoltersKluwer Česká republika.

- Doležel, J. (2011). *Teoretické ukotvení církevní sociální práce na pozadí obecných a českých charitních dějin až po encykliku Deus caritas est* (disertační práce). Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Duben, R. (1996). *Neziskový sektor v ekonomice a společnosti*. Praha: Codex Bohemia.
- Flegl, V. (1990). *Člověk a lidská práva: Sbírká úmluv a deklarácí*. Praha: Spektrum.
- Frič, P., Goulli, R. (2001). *Neziskový sektor v ČR: Výsledky mezinárodního srovnávacího projektu Johns Hopkins Univesity*. Praha: EUROLEX BOHEMIA.
- Halásková, R. (2008). Sociální ekonomika a nestátní neziskové organizace. *Aktuální otázky sociální politiky – teorie a praxe*, II. roč., s. 11-15.
- Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace*. Praha: Portál.
- Hunčová, M. (2007). *Sociální ekonomika a sociální podnik*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.
- Hunčová, M. (2010). *Ekonomický rozměr občanské společnosti*. Praha: WoltersKluwer Česká republika.
- Hunčová, M. (Ed.) a kol. (2011). *Sociální ekonomika: Financování a měření přidaných hodnot*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.
- Hyánek, V., Škarabelová, S., Řežuchová, M. (2005). *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z vybraných veřejných rozpočtů: Metody, problémy, řešení*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru.
- Charita Česká republika (2012). *Výroční zpráva 2011*. Praha: Charita ČR.
- Charita Veselí nad Moravou (2010). *Výroční zpráva 2009*. Veselí nad Moravou: Charita Veselí nad Moravou.
- Charita Veselí nad Moravou (2011). *Výroční zpráva 2010*. Veselí nad Moravou: Charita Veselí nad Moravou.
- Charita Veselí nad Moravou (2012). *Výroční zpráva 2011*. Veselí nad Moravou: Charita Veselí nad Moravou.
- Kodex kanonického práva*. Praha: Zvon (1994).
- Kolařík, P. (1999). *Podnikatelské aktivity v neziskové organizaci: Lékárna sv. Lukáše* (bakalářská práce). Hradec Králové: Vysoká škola pedagogická.
- Kompendium sociální nauky církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství (2008).
- Marková, H. (1996). *Fundraising 96: Finanční zdroje pro neziskové organizace*. Praha: Pražské regionální centrum Asociace Brontosaura.
- Messina, R. (2005). *Dějiny charitativní činnosti*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství.

- Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada Publishing.
- Nádvorníková, L. (2011). Vybrané problémy zaměstnávání osob se zdravotním postižením. *Aktuální otázky sociální politiky – teorie a praxe*, V. roč., s. 82-87.
- Nejedlo, T. (2008). Společenská odpovědnost firem stojí i na sociálním pilíři. *Sociální práce/Sociálna práca*, č. 3, s. 30-32.
- Němeček, P. (2006). Neziskovky, naučte se vydělávat! *Grantis*, č. 12, s. 4-5.
- Němeček, P. (2007). Jsme připraveni na samofinancování? *Grantis*, č. 05, s. 6-7.
- Novosad, L. (2009). *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním: Základy a předpoklady dobré poradenské praxe*. Praha: Portál.
- Oblastní charita Ústí nad Orlicí (2012). *Výroční zpráva 2011*. Ústí nad Orlicí: Oblastní charita Ústí nad Orlicí.
- Petrůj, T. (2010). *Aktualizovaný model nového přístupu k samofinancování církví a náboženských společností v prostředí ČR* (disertační práce). Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze.
- Potůček, M. (1997). *Nejen trh: Role trhu, státu a občanského sektoru v proměnách české společnosti*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Rektořík, J. (2010). *Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: EKOPRESS.
- Rosenmayer, T. (2006). *Ekonomické výsledky církevních subjektů v roce 2004*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru.
- Salamon, L. M., Anheier, H. K. (1997). The Civil Society Sector. *Society*, sv. 34, s. 60-65.
- Skovajsa, M., Couf, P., Deverová, L., Dohnalová, M., Holland, T. P., Pospíšilová, T., ... Dizdarevič, S. M. (2010). *Občanský sektor: Organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha: Portál.
- Spiazzi, R. (1993). *Sociální kodex církve*. Tišnov: Sursum.
- Stejskal, J. (2010). *Ekonomika neziskové organizace*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek.
- Svoboda, F., Rosenmayer, T. (2004). *Úvod do ekonomiky církevních organizací*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru.
- Synek, M., Dvořáček, J., Dvořák, J., Dvořáková, Z., Eisler, J., Hoffmann, V., ... Veber, J. (2006). *Podniková ekonomika*. Praha: C. H. Beck.
- Šebestová, J. (2012). Sociální podnikání jako nástroj udržitelnosti poskytování sociálních služeb. *Aktuální otázky sociální politiky – teorie a praxe*, VI. roč., s. 78-88.

- Šťastná, J., Fraňková, E., Stránský, J. (2011). *Závěrečná zpráva o činnosti 5. pracovní skupiny „Mapování způsobů měření dopadů sociálního podnikání“: Vyhodnocení pilotního ověření metodiky SROI v sociální firmě Modrý domeček, Řevnice*. TESSEA.
- Tureckiová, M. (2008). I neziskové organizace vzdělávají své zaměstnance v oblasti řízení lidských zdrojů. *Sociální práce/Sociálna práca*, č. 3, s. 3-7.
- Vajdová, T. (2004). *Zpráva o neziskovém sektoru v České republice*. Praha: Rada vlády pro nestátní neziskové organizace.
- Valášková, S. (2006). Středisko Eben-Ezer zavedlo systém managementu kvality podle modelu excelence EFQM. *Sociální práce/Sociálna práca*, č. 3, s. 33-34.
- Vít, P. (2012). Právní rádce nejen pro fundraisery: Podnikání. *Svět neziskovek*, č. 12, s. 9.

Elektronické zdroje

- Caritas Europa: *Caritas Czech Republic*. In: Caritas-europa.org [on-line]. [Cit. 6. 3. 2013].
Dostupné z: <http://www.caritas-europa.org/code/en/abou.asp?Page=78&menuPage=5>.
- Caritas Internationalis: *Charita Česká republika- Caritas Czech Republic*. In: Caritas.org [on-line]. [Cit. 6. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.caritas.org/worldmap/europe/czechrepublic.html>.
- Český statistický úřad: *Databáze satelitního účtu neziskových institucí* [on-line]. Poslední aktualizace: 31.10. 2012 [Cit. 6. 3. 2013]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/rocnka/rocnkavyber.satelit>.
- Diecézní charita Brno: *Naše oblastní charity*. In: Charita.cz [on-line]. [Cit. 7. 3. 2013].
Dostupné z: <http://dchb.charita.cz/nase-oblastni-charity/>.
- Erthal Sozialwerk: *Überblick-Angebote*. In: erthal-sozialwerk.de [on-line]. [Cit. 11. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.erthal-sozialwerk.de/einrichtungen-dienste/index.html>.
- Glaser, M. (2011): *Charita ve světě dobře reprezentuje Českou republiku: Říká Oldřich Haičman, ředitel Charity Česká republika*. In: Radiovaticana.cz [on-line]. 28. 5. 2011 [Cit. 7. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=14619>.
- Charita Svaté rodiny Nový Hrozenkov: *Víkendy na Valašsku*. In: Nhrozenkov.caritas.cz [on-line]. [Cit. 8. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.nhrozenkov.caritas.cz/?p=ubytovani>.
- John Paul II. (2004). *Canonical Legal Status: Pope John Paul II. Grants Canonical Legal Status to Caritas Internationalis*. In: Caritas.org [on-line]. Castel Gandolfo [Cit. 6. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.caritas.org/about/CanonicalLegalStatus.html>.

- Ministerstvo kultury (2002-2007): *Rejstříky registrovaných církví a náboženských společností a dalších právnických osob založených registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi a registrovaných nebo evidovaných podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech* [on-line]. [Cit. 11. 3. 2013]. Dostupné z: http://www3.mkcr.cz/cns_internet/.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí: *Registr poskytovatelů sociálních služeb* [on-line]. [Cit. 7. 3. 2013]. Dostupné z: <http://iregistr.mpsv.cz/sluzba/rozsirenevyhledavanisluzby>.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu: *Vyhledávání podnikatelského subjektu* [on-line]. [Cit. 11. 4. 2013]. Dostupné z: http://www.rzp.cz/cgi-bin/aps_cacheWEB.sh?VSS_SERV=ZVWSBJFND.
- Unita, spol. s.r.o.: *Chcete mít své vlastní oplátky?* [on-line]. [Cit. 20. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.unita.caritas.cz/vasekrab.php>.
- Štaud, V. (2011). *Církevní les může vypadat jako zahrádka*. In: *Katyd.cz* [on-line]. [Cit. 12. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.katyd.cz/clanky/cirkevni-les-muze-vypadat-jako-zahradka.html>.

Zákony

- Nález Ústavního soudu České republiky č. 4/2003 Sb.*
- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.*
- Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v účinném znění ke dni 13. března 2013.*
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, v účinném znění ke dni 13. března 2013.*
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v účinném znění ke dni 13. března 2013.*
- Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, v účinném znění ke dni 13. března 2013.*
- Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech), v účinném znění ke dni 13. března 2013.*
- Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), v účinném znění ke dni 13. března 2013.*

Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), v původním znění.

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v účinném znění ke dni 13. března 2013.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v účinném znění ke dni 13. března 2013.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, účinné znění od 1. ledna 2014.

Seznam zkratek

ACH	Arcidiecézní charita
CIC	Kodex kanonického práva
Cit.	Citováno
č.	Číslo
ČBK	Česká biskupská konference
DCH	Diecézní charita
ek.	Ekonomka
FCH	Farní charita
GS	Gaudium et spes
Charita ČR	Charita Česká republika
CHSRNH	Charita sv. Rodiny Nový Hrozenkov
CHVNM	Charita Veselí nad Moravou
CHZ	Charita Zábřeh
kán.	Kánon
KSNC	Kompendium sociální nauky církve
MCH	Městská charita
např.	Například
odst.	Odstavec
OCH	Oblastní charita
písm.	Písmeno
PR	Public relations
Sb.	Sbírka zákonů
srov.	Srovnej
sv.	svaté
tzv.	Takzvaný

Příloha – Přehled záznamů o podnikatelské činnosti členů Charity ČR

Charity	Údaj z Rejstříku evidovaných právnických osob	Údaj ze Živnostenského rejstříku (Předmět podnikání, obor činnosti)
Charita Česká republika		Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod, Ubytovací služby, Činnost informačních a zpravodajských kanceláří, Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti)
Česká katolická charita	Provozuje vedlejší hospodářskou činnost za účelem získávání finančních prostředků pro charitativní práci	

Arcibiskupství pražské

Charity	Údaj z Rejstříku evidovaných právnických osob	Údaj ze Živnostenského rejstříku (Předmět podnikání, obor činnosti)
ACH Praha	Ubytování, koupě a prodej	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod, Ubytovací služby); Hostinská činnost
FCH Beroun	V rámci doplňkové činnosti provozuje výrobu, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost, Chov zvířat a jejich výcvik /s výjimkou živočišné výroby/, Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti, Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím, Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě, Ubytovací služby, Pronájem a půjčování věcí movitých, Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování technických služeb, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost, Výroba, obchod a služby jinde nezařazené)
FCH Kralupy nad Vltavou	Ubytování, koupě a prodej	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů, Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáček a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Zprostředkování obchodu a služeb, Ubytovací služby, Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí, Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost); Hostinská činnost

FCH Nymburk	FCH provádí doplňkovou výdělečnou činnost, a to: ubytování, koupi a prodej	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod, Překladatelská a tlumočnická činnost, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí, Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost)
FCH Starý Knín	Ubytování, koupě a prodej. Pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích kurzů v oboru sociální a zdravotní péče	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Pronájem a půjčování věcí movitých, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Poskytování technických služeb, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost); Péče o dítě do tří let věku v denním režimu
<p>Chyrity Arcibiskupství pražského, které nemají žádné živnostenské oprávnění a zároveň mají v Rejstříku evidovaných právnických osob uvedeno: Ubytování, koupě a prodej: FCH Čelákovice; FCH Dobříš; FCH Holešovice; FCH Kolín; FCH Lysá nad Labem; FCH Mníšek pod Brdy; FCH Neratovice; FCH Praha 1 - Malá Strana; FCH Praha 1 - Nové Město; FCH Praha 10 - Strašnice; FCH Praha 14 - Černý Most, Kyje; FCH Praha 3 - Žižkov; FCH Praha 4 - Chodov; FCH Praha 4 - Lhotka; FCH Praha 4 - Modřany; FCH Praha 5 - Smíchov; FCH Praha 6 - Břevnov; FCH Praha 6 - Řepy; FCH Praha 8 - Kobylisy; FCH Příbram; FCH Rakovník; FCH Roudnice nad Labem; FCH Řevnice; FCH Říčany; FCH Stodůlky; FCH Strahov; FCH sv. Petra Praha 1; FCH Vlašim</p>		

Arcibiskupství olomoucké

Charity	Údaj z Rejstříku evidovaných právnických osob	Údaj ze Živnostenského rejstříku (Předmět podnikání, obor činnosti)
ACH Olomouc	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej)
Charita Holešov	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Malířství, natěračství; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti, Velkoobchod a maloobchod, Pronájem a půjčování věcí movitých); Pedikúra
Charita Olomouc	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, Ubytovací služby, Poskytování služeb pro osobní hygienu a služeb souvisejících s péčí o vzhled osob, Výroba drobných bytových doplňků /vyjma živností řemeslných/)

Charita Strážnice	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Výroba a opravy obuvi, brašnářského a sedlářského zboží, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba, opravy a údržba sportovních potřeb, her, hraček a dětských kočárků, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáček a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím, Pronájem a půjčování věcí movitých, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování technických služeb, Opravy a údržba potřeb pro domácnost, předmětů kulturní povahy, výrobků jemné mechaniky, optických přístrojů a měřidel); Čištění a praní textilu a oděvů
Charita sv. Anežky Otrokovice	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů, Výroba chemických látek, vláken a přípravků a kosmetických prostředků, Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků, Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Pronájem a půjčování věcí movitých, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Poskytování technických služeb)
Charita sv. Rodiny Nový Hrozenkov	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Ubytovací služby, Pronájem a půjčování věcí movitých)
Charita Šumperk	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Pronájem a půjčování věcí movitých, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost)

Charita Valašské Meziříčí	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Masérské, rekondiční a regenerační služby; Pedikúra, manikúra; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod, Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím, Ubytovací služby, Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí)
Charita Veselí nad Moravou	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Cukrářství; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Opravy a údržba potřeb pro domácnost, předmětů kulturní povahy, výrobků jemné mechaniky, optických přístrojů a měřidel, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost, Výroba, obchod a služby jinde nezařazené); Čištění a praní textilu a oděvů
Charita Zábřeh	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů, Vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Výroba dalších výrobků zpracovatelského průmyslu, Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě, Ubytovací služby, Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí, Pronájem a půjčování věcí movitých, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu); Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
Charita Zlín	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Praní, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Výroba oděvů a oděvních doplňků /kromě kožesinových/, Výroba kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků a dalších výrobků zpracovatelského průmyslu, Maloobchod se smíšeným zbožím, Zprostředkování obchodu

OCH Kroměříž	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Obchodní činnost)
OCH Přerov	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod, Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě)
OCH Uherské Hradiště	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Silniční motorová doprava - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Obchodní činnost, Výroba drobných výrobků z lýka, proutí, dřeva, textilu, slámy a kůže)
OCH Uherský Brod	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí, Pronájem a půjčování věcí movitých, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost); Pedikúra
OCH Vyškov	Doplňková činnost: činnost za účelem dosažení zisku, osvěta a propagace charitního díla, činnost kulturní, společenská, zájmová, aktivity volného času	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Velkoobchod a maloobchod, Pronájem a půjčování věcí movitých)

Charity Arcibiskupství olomouckého, které mají v Rejstříku evidovaných právnických osob uvedenu stejnou informaci jako ACH Olomouc a zároveň nemají žádné živnostenské oprávnění: FCH Kvasice; Charita Hranice; Charita Kojetín; Charita Konice; Charita Kyjov; Charita Prostějov; Charita sv. Vojtěcha Slavičín; Charita Svaté rodiny Luhačovice; Charita Svitavy; Charita Šternberk; Charita Vsetín; OCH Bystřice pod Hostýnem; Charita Valašské Klobouky; OCH Moravská Třebová

Biskupství litoměřické

Charity	Údaj z Rejstříku evidovaných právnických osob	Údaj ze Živnostenského rejstříku (Předmět podnikání, obor činnosti)
FCH Česká Lípa	Chráněná dílna	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost, Nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin, Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů, Přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti, Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě, Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí, Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti, Poskytování technických služeb, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost); Čištění a praní textilu a oděvů
FCH Litoměřice		Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu)
OCH Most		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáčekového a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Velkoobchod a maloobchod, Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě, Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost)
OCH Sobotka	Rychlé občerstvení	Hostinská činnost
OCH Ústí nad Labem		Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Pronájem a půjčování věcí movitých, Mimoškolní výchova a vzdělávání, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost, Specializovaný maloobchod a maloobchod se smíšeným zbožím, Maloobchod použitým zbožím)

Charity Biskupství litoměřického, které nemají v Rejstříku evidovaných právnických osob žádný údaj týkající se podnikání a zároveň nemají žádné živnostenské oprávnění: DCH Litoměřice; FCH Lovosice; FCH Vratislavice nad Nisou; OCH Česká Kamenice; OCH Chomutov; OCH Liberec; OCH Mšeno u Mělníka; OCH Rumburk; OCH Šluknov; OCH Teplice v Čechách; OCH Žatec.

Biskupství královéhradecké

Charity	Údaj z Rejstříku evidovaných právnických osob	Údaj ze Živnostenského rejstříku (Předmět podnikání, obor činnosti)
Diecézní katolická charita Hradec Králové	Vedlejší činnost: koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, ubytovací služby, silniční motorová doprava nákladní vnitrostátní a mezinárodní, pronájem a půjčování věcí movitých - vysoušeče vlhkého zdiva, topidla	Silniční motorová doprava - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí, - nákladní vnitrostátní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny, - nákladní mezinárodní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, Pronájem a půjčování věcí movitých)
FCH Dvůr Králové nad Labem		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba potravinářských a škrobářenských výrobků, Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů, Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků, Umělecko-řemeslné zpracování kovů, Výroba neelektrických zařízení pro domácnost, Výroba, opravy a údržba sportovních potřeb, her, hraček a dětských kočárků, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Sklenářské práce, rámování a paspartování, Velkoobchod a maloobchod, Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, Návrhářská, designérská, aranžérská činnost a modeling, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží); Pekařství, cukrářství
FCH Litomyšl		Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Pořádání kulturních akcí, Pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti, Pronájem a půjčování věcí movitých)

FCH Rychnov nad Kněžnou		Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod, Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím, Pronájem a půjčování věcí movitých); Silniční motorová doprava - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí, - vnitrostátní příležitostná osobní
Charita Přelouč		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Maloobchodní prodej a pronájem zvukových a zvukově- obrazových záznamů a jejich nenahraných nosičů)
OCH Havlíčkův Brod	Chráněné dílny	Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Správa a údržba nemovitostí, Výroba kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů a dalších výrobků zpracovatelského průmyslu, Specializovaný maloobchod)
OCH Jičín		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba potravinářských a škrobárenských výrobků, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost)
OCH Kutná Hora		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Velkoobchod a maloobchod, Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí, Pronájem a půjčování věcí movitých, Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Opravy a údržba potřeb pro domácnost, předmětů kulturní povahy, výrobků jemné mechaniky, optických přístrojů a měřidel, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost)
OCH Pardubice		Masérské, rekondiční a regenerační služby; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod, Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí, Pronájem a půjčování věcí movitých, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Opravy a údržba potřeb pro domácnost, předmětů kulturní povahy, výrobků jemné mechaniky, optických přístrojů a měřidel, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost)

OCH Polička		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů, Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím, Pronájem a půjčování věcí movitých, Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost, Výroba, obchod a služby jinde nezařazené)
OCH Trutnov		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod, Pronájem a půjčování věcí movitých, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti)
OCH Ústí nad Orlicí	Vedlejší činnost: koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, kopírování	Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce, Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Pronájem a půjčování věcí movitých, Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost)
Charity Biskupství královehradeckého, které namají v Rejstříku evidovaných právnických osob žádný údaj týkající se podnikání a zároveň nemají žádné živnostenské oprávnění: FCH Chrudim; OCH Hradec Králové; OCH Jilemnice		

Biskupství českobudějovické

Charity	Údaj z Rejstříku evidovaných právnických osob	Údaj ze Živnostenského rejstříku (Předmět podnikání, obor činnosti)
FCH Prachatice		Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba potravinářských a škrobářenských výrobků, Velkoobchod a maloobchod)
FCH Tábor	Koupě zboží za účelem dalšího prodeje	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod)
Charita Kaplice		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů, Výroba dalších výrobků zpracovatelského průmyslu, Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí, Výroba, obchod a služby jinde nezařazené)
Charita Zliv	Pastorační a duchovní služba, zřizování a provozování nestátní sociální a zdravotní služby, humanitární pomoc, poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost)

MCH České Budějovice	Agenturní zaměstnávání lidí znevýhodněných na trhu práce, poskytování služeb pro hospodaření v lesích a pro myslivost, výroba keramických a textilních výrobků, nákup a prodej, vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce, příprava a vypracování technických návrhů, grafické a kreslířské práce, reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení, fotografické služby	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost, Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce, Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků, Příprava a vypracování technických návrhů, grafické a kreslířské práce, Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení, Fotografické služby, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost); Péče o dítě do tří let věku v denním režimu
OCH Horažďovice	Živnost řemeslná - kosmetické služby (pedikúra)	Pedikúra
OCH Písek		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej zboží, vyjma zboží uvedeného v příloze č. 1, 2 a 3 zák.č. 455/1991 Sb., v platném znění, Lesnictví, těžba dřeva a poskytování služeb v myslivosti, Výroba dřevěných výrobků /kromě truhlářských a tesařských, nábytku a hraček/)
Charity Biskupství českobudějovického, které nemají v Rejstříku evidovaných právnických osob žádný údaj týkající se podnikání a zároveň nemají žádné živnostenské oprávnění: DCH České Budějovice; FCH Boršov nad Vltavou; FCH Český Krumlov; FCH Jindřichův Hradec; FCH Kamenice nad Lipou; FCH Katovice; FCH Milevsko; FCH Pacov; FCH Počátky; FCH Protivín; FCH Týn nad Vltavou; FCH Veselíčko; FCH Vyšší Brod; Charita Bílá Hůrka; Charita Malenice; OCH Pelhřimov; OCH Strakonice; OCH Sušice; OCH Třeboň; OCH Vimperk		

Biskupství brněnské

Charita	Údaj z Rejstříku evidovaných právnických osob	Údaj ze Živnostenského rejstříku (Předmět podnikání, obor činnosti)
DCH Brno	DCHB provádí doplňkové činnosti na základě živnostenských oprávnění, předmětem podnikání je: koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, výroba drobných dárkových a upomínkových předmětů, šití a opravy výrobků z textilu a jiných materiálů, nákup, skladování a prodej hromadně vyráběných léčivých přípravků, které se mohou podle rozhodnutí o registraci prodávat i bez lékařského předpisu i mimo lékárny, hostinská činnost	Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost, Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů, Vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce, Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků, Výroba, opravy a údržba sportovních potřeb, her, hraček a dětských kočárků, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Velkoobchod a maloobchod, Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím, Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě, Ubytovací služby, Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí, Pronájem a půjčování věcí movitých, Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování technických služeb, Opravy a údržba potřeb pro domácnost, předmětů kulturní povahy, výrobků jemné mechaniky, optických přístrojů a měřidel, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost);Pedikúra, manikúra

Biskupství plzeňské

Charity	Údaj z Rejstříku evidovaných právnických osob	Údaj ze Živnostenského rejstříku (Předmět podnikání, obor činnosti)
DCH Plzeň	Na základě oprávnění k živnostenskému podnikání provozuje: nákup a prodej za účelem jeho dalšího prodeje a prodej	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod)
FCH Cheb	Na základě oprávnění k živnostenskému podnikání provozuje: nákup a prodej za účelem jeho dalšího prodeje a prodej	
FCH Karlovy Vary	Na základě oprávnění k živnostenskému podnikání provozuje: pronájem a půjčování věcí movitých, reklamní činnost a marketing	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Pronájem a půjčování věcí movitých, Reklamní činnost a marketing)
FCH Kraslice		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Ubytovací služby)
FCH Plzeň - Západ	Na základě oprávnění k živnostenskému podnikání provozuje: nákup a prodej za účelem jeho dalšího prodeje a prodej	
MCH Plzeň		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti)

OCH Rokycany		Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Umělecko-řemeslné zpracování kovů, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Velkoobchod a maloobchod, Pronájem a půjčování věcí movitých, Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží)
Charity Biskupství plzeňského, které nemají v Rejstříku evidovaných právnických osob žádný údaj týkající se podnikání a zároveň nemají žádné živnostenské oprávnění: FCH Aš; FCH Chodov; FCH Stráž u Tachova; FCH Stříbro; OCH Bor u Tachova; OCH Klatovy; OCH Ostrov		

Biskupství ostravsko-opavské

Charity	Údaj z Rejstříku evidovaných právnických osob	Údaj ze Živnostenského rejstříku (Předmět podnikání, obor činnosti)
DCH ostravsko-opavská	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod); Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
Charita Bohumín	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej v rozsahu živností volných)
Charita Český Těšín	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků, Velkoobchod a maloobchod, Ubytovací služby, Pronájem a půjčování věcí movitých, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost)
Charita Frenštát pod Radhoštěm	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost); Silniční motorová doprava - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí

Charita Frýdek - Místek	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů, Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Nakládání s odpady (vyjma nebezpečných), Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím, Pronájem a půjčování věcí movitých, Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost, Výroba, obchod a služby jinde nezařazené)
Charita Hlučín	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků, Velkoobchod a maloobchod, Poskytování technických služeb); Pedikúra, manikúra
Charita Hrabyně	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost, Vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce, Nakládání s odpady /vyjma nebezpečných/, Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Ubytovací služby, Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování technických služeb, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost); Silniční motorová doprava - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí
Charita Javorník	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Hostinská činnost; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba potravinářských a škrobárenských výrobků, Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů, Vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Velkoobchod a maloobchod, Pronájem a půjčování věcí movitých)

Charita Kopřivnice	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Poskytování služeb pro rodinu a domácnost); Silniční motorová doprava - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí
Charita Odry	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Silniční motorová doprava - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost)
Charita Opava	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Masérské, rekondiční a regenerační služby; Podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady; Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost, Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce, Výroba koksu, surového dehtu a jiných pevných paliv, Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků, Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba bižuterie, kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů, Výroba dalších výrobků zpracovatelského průmyslu, Nakládání s odpady /vyjma nebezpečných/, Velkoobchod a maloobchod, Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím, Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení, Poskytování technických služeb, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost)
Charita Ostrava	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Zprostředkování obchodu, Organ. a pořádání sport., spol. a vzděl. Akcí, Zprostředkování prací a služeb, Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, Pronájem movitostí a nemovitostí vč. Služeb)
Charita sv. Alexandra	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Truhlářství, podlahářství Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Výroba a opravy obuvi, brašnářského a sedlářského zboží, Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků, Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, Nakládání s odpady /vyjma nebezpečných/, Velkoobchod a maloobchod)

Charita Třinec	Vyvíjení podnikatelských aktivit určených výhradně za účelem podpory charitativní činnosti	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Velkoobchod a maloobchod, Zastavářenská činnost a maloobchod s použitým zbožím, Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží, Opravy a údržba potřeb pro domácnost, předmětů kulturní povahy, výrobků jemné mechaniky, optických přístrojů a měřidel, Poskytování služeb pro rodinu a domácnost)
Charity Biskupství ostravsko-opavského, které mají v Rejstříku evidovaných právnických osob uvedenu stejnou informaci jako DACH Ostravsko-opavská a zároveň nemají žádné živnostenské oprávnění: Charita Jablunkov; Charita Krnov; Charita Nový Jičín; Charita Studénka		

Zdroj: http://www3.mkcr.cz/cns_internet/. [Cit. 11. 3. 2013].

<http://www.rzp.cz/>. [Cit. 11. 4. 2013].